Ն. 5175 1902 ՅՈՒՆԻՍ 11 ՍԱԼԸ 1320 ՌԷՊԻ ԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 18 ՕՆ ՍԷԻՔԻԶԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

20 ՓԱՐԱ

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐՔԻՅԷ

20 ՓԱՐԱ

ԱԲՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

	12 այլըգ	6 այլըգ	3 այլըգ
ՍԹԱՆՊՕԼ	140 ղը.	70 ղը.	40 ղը.
ԹԱՇՐԱ	150 »	80 »	45 »

Մէճիտիյէ 20 ղը.տան

1877 ՍԷՆԷՍԻՆՏԷ ԹԷԷՍԻՍ ՕԼԸՆՄԸՇ ՏԸՐ

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ԹԻՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

صاحب امتیاز: جیوه‌لکیان ԵՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ (جریدهٔ شرقیه) ١٢٩٣ سنه‌سنده تأسیس اولنشدر

DJERIDEI-CHARKIE
FONDÉ EN 1877

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

1ինճի, 2նճի վէ 3իւնճի սահիֆէ ղը. 5
4իւնճի սահիֆէ սաթըրը » 3

Իտարէխանէսի Սթանպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 Ճիվէլէկեան մաթպաասընտա տըր։ Քեաֆֆէի մէվատտ հագգընտա կազէթամըզըն սահիպ վէ միւտիրի ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆա միւրաճաաթ օլունա։
Մէկթուպլար նաֆիյա տախի պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ աէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Էվվէլքի կիւն Բարիզտէ Ֆրանսըզլար իլէ Իթալեանլար արասընտա պիր զիյաֆէթ քէշիտէ օլունտըղը սըրատա, սօսիալիսթ Մ. Ժօրէս՝ Լաթին ճինսինտէն օլան գավմլարըն իթթիհատը տավասընը միւտաֆէա իթմիշ տիր։

Սագսօնիա վիւքէլասը էվվէլքի կիւն գրալը ճէտիտ Կէօրկիյէ սատագաթ եէմինինի իճրայի իթտիւքլէրինտէ, գրալը միւշարէլէյհ՝ պու միւնասէպէթլէ պիր նութգ սէօյլէմիշ, վէ գանունը մուհաֆազա իթմէյէ սէօզ վէրմիշ տիր։

Բօրթուգալըն քայիթամեթը օլան Լիզպօնա շէհրինտէ շէտիտ պիր պօրա վէ ֆուրթունա հիւքիւմֆէրմա օլուպ, շէհրէ սու պասմըշ վէ 6 գըլթա սէֆինէ ղարգ ու նապէտիտ օլմուշ տըր։

Էվվէլքի սապահ Իթալիատա Գասանօ Ալ Իօնիօ նամ մահալտէ շէտիտ պիր զէլզէլէ վուգու պուլուպ, եէր ալթընտան տա կիւրիւլթիլէր իշիտիլմիշ իսէ տէ, հիչ պիր խասարաթ վագը օլմամըշ տըր։

Բէլքիգատէն «Թայմզ» կազէթասընա իշար օլունտըղընա կէօրէ, Ջին հիւքիւմէթի 3 վէ եա 4 սէնէյէ գատար Թազմինաթը հարպիյէնին կիւմիւշ աղչէ իլէ Թէէտիյէ խուսուսինի պէօյլէ տէվլէթլէրտէն րէճա իթմէք նիյէթինտէ իմիշ։ 3 վէ եա 4 սէնէտէն սօնրա Թազմինաթը հարպիյէ ալթուն աղչէ իլէ Թէէտիյէ օլունաճագ տըր։ Թազմինաթը հարպիյէնին կիւմիւշ աղչէ իլէ Թէէտիյէսինտէն տօլայը հասըլ օլաճագ աղչէ ֆարգը՝ մուախխէրէն Ջին հիւքիւմէթի Թարաֆընտան իթա օլընաճագ տըր։

Ֆրանսատա վագը Ռուէն Սօսօյէ շէհրինտէքի Ֆրանսըզ պանգասը շիւպէսինտէ յունիւսին 17ինճի կիւնիւ պէօյլէ պիր սըրգաթ վուգու պուլմըշ տըր։ Խըրսըզլար 120000 ֆրգ. սըրգաթ իլէ ֆիրար իթմիշլէր տիր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Սագսօնիա գրալընըն վէֆաթընտան տօլայը՝ Ջաթը հազրէթը Բատիշահի Թարաֆընտան պէյանը Թաազիյէթի հավի Ալէմանիա իմփէրաթօրը իլէ Սագսօնիա գրալիչասընա այրը այրը չէքիլէն Թաազիյէթ Թէլէկրաֆլարընա, միւշարէլէյհիմա պա Թէլէկրաֆ արզը Թէշէքքիւր էյլէմիշլէր տիր։

—Տէրսաատէթտէ պիր Մատէն մէքթէպի քիւշատընա միւսաատէի Սէնիյէ էրզան պույրուլմըշ տըր։

—Շիրքէթը Խայրիյէճէ 4 վաբօր ամէլըն ալընմասը հագգընտա Թանզիմ խուլէն մուգավէլէնամէ իմզա իտիլմիշ տիր։ Պունլարըն իքիսի 18էր պին վէ տիկէրլէրի՝ պէշէր պին լիրա գըյմէթինտէ օլաճագ տըր։

—Ինկիլթէրա գրալընըն թաճ Թագընմա րէսմինտէ հազըր պուլընմաճագ օլան հէյէթը մախսուսէ տիւն աղշամ Լօնտրայա էհէլիշմիշ տիր։ Սէֆիր տէվլ. Գօսթագի Անթօբուլօ բաշա հազրէթլէրինէ իհսան պույրուլան մուրասսա Իֆթիխար նիշանը՝ տէվլ. Թուրխան բաշա հազրէթլէրի իլէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

—Տամատը հազրէթը Բատիշահի տէվլ. աթուֆ. Ֆերիտ բաշա հազրէթլէրի՝ էվվէլքի կիւն Շիշլիտէքի Համիտիյէ խասթախանէսինի զիյարէթ էյլէմիշ տիր։ Միւշարէլէյհ՝ խասթախանէյէ վիւրուտընտէ, աթըպպա վէ մէմուրինը մէվճուտէ Թարաֆընտան իսթիգպալ օլունարագ, խասթախանէնին հէր Թարաֆընը կէզմիշ վէ կէօրտիւկի ասարը ինթիզամ վէ միւքէմմէլիյէթէ հայրան օլարագ, Թէզգեայիւրը էօմր ու էգպալը հազրէթը Բատիշահի տուասընը եատ ու Թէքրար ավտէթ էյլէմիշ տիր։

—Շամ-Պէյրութ շըմէնտիֆէրինին՝ Պէյրութ սթասիօնընտան իթիպարէն բըլաթէրմա գատար Թէմտիտի իչին Շամ-Համա շըմէնտիֆէր գումբանեասընա, վէ իշպու Թէմտիտ խաթթընըն նիհայէթինտէն իթիպարէն բըլաթէրմ ինշասըյլա Միւտէվվէր Պրունընտան տէնիզէ տօղրու բըլաթէրմ իւզէրինէ պիր գօլ Թէմտիտի իչին Պէյրութ լիման վէ բըլաթէրմը գումբանեասընա պա իրատէի Սէնիյէ մէէզունիյէթ իթա գըլընտըղը եազըլմըշ իտի։

Պու պապտէ ալըման մալումաթա կէօրէ, բըլաթէրմ իւզէրինտէ եաբըլաճագ խաթթըն իմթիյազ միւտաէթի՝ լիման վէ բըլաթէրմ գումբանեասընըն իմթիյազ միւտաէթիյլէ պէրապէր խիթամ պուլաճագ տըր։ Իշպու բըլաթէրմ իւզէրինէ խաթթ պօյունճա նագլ օլունաճագ հէր նէվ էշեատան Թօնիլաթօ պաշընա 100 բարատան զիյատէ իւճրէթ ալընմայաճագ, վէ եօլճուլարըն իւճրէթի՝ գումբանեանըն սօնրատան նաֆիա նէզարէթինէ Թագտիմ իտէճէյի Թարիֆալարտա Պէյրութ-Շամ շըմէնտիֆէրի Թարիֆասընտաքի էն եիւքսէք ֆիյաթը կէչմէյէճէք իւզրէ Թային գըլընաճագ, վէ պու խաթթըն պիլճիւմլէ հասըլաթը ղայրը սաֆիյէսինին 100տէ 10ը հէր սէնէ նիհայէթինտէ նաֆիա նէզարէթի վէզնէսինէ Թէսլիմ օլունաճագ տըր։

—Մուսուլ վալիսի սապըգ. Նուրի բաշա հազրէթլէրի՝ տիւն Պապը Ալիյէ կիտէրէք, Տախիլիյէ նազըրը տէվլ. Մէմտուհ բաշա վէ Շուրայի Տէվլէթ րէիսի Սաիտ բաշա հազարաթըյլա միւլագաթ իթմիշ տիր։ Վալիի միւշարէլէյհին մահալը մէմուրիյէթինէ միւվասէլէթինէ գատար վալիի սապըգ սաաթ. հաճի Րէշիտ բաշա հազրէթլէրի՝ իւֆաի վէքալէթ էյլէյէճէք տիր։

—Սիսամ ատասը մէճլիսը ումումիսի՝ իքի սէնէ իչին ատանըն էթրաֆընտա «սգաֆանտր» նամ ալէթ իլէ սիւնկէր ավլամաղա միւսաատէ իթմիշ տիր։ Սիւնկէր ավլայան հէր պիր էհլ.քէն կէմիսի՝ սէնէտէ 60 լիրա Թէէտիյէ իտէճէք տիր։

—«Սէրվէթ»ին պէյանընա կէօրէ, Ալէման մուէսսէսաթը խայրիյէսի վէ մէքթէպլէրի՝ վէրկիտէն մուաֆ օլաճագ, վէ անլէր իչին խարիճտէն կէթիրիլէն էշեա՝ կէօմրիւք րուսումընա Թապի օլմայաճագ տըր։

—Բազար կիւնիւ Պէյօղլունտա Տօղրու Եօլտա Տամատ Աբիկ էֆ. իքի արապա արասընտա գալարագ, էլլէրինտէն վէ այագլարընտան աղըր սուրէթտէ եարալանմըշ տըր։

—Րուսիա սէֆարէթի պաշ Թէրճէմանը Մ. Մագսիմօֆ՝ տիւն Պապը Ալիյէ կիտէրէք, Խարիճիյէ նազըրը տէվլ. Թէվֆիգ բաշա հազրէթլէրիյլէ միւլագաթ իթմիշ տիր։

—Համա-Րէյագ շըմէնտիֆէրի Թահվիլաթընըն Թաաֆիյէսի տօլայըն (լիքիտասիօն) մուամէլաթը իչին շիրքէթէ էնինիտէն Թահվիլաթ իխրաճընա Թէշէպպիւս խոլընմըշ իսէ տէ, շիրքէթին նիզամնամէսի՝ Թէմամիյլա հիւքիւմէթը Սէնիյէնին գավանինինը մէվզուէսինէ կէօրէ Թանզիմ խոլընմըշ օլմադընտան, մէճլիսի ալիսինին մէէզունիյէթի ալընմատըգճա պիր կէօնա Թէշէպպիւսաթտա պուլունըլամամասը վէ շըգարըլաճագ Թահվիլաթըն հիւքիւմէթը Սէնիյէճէ միւթէպէր Թութուլմայաճաղընըն պիլտիրմէսի՝ էյճապ իտէնլէրէ եազըլմըշ տըր։

—Թալիմ իչին Գարատէնիզէ կիտէճէք օլան Աւսթրիա սէֆարէթինին «Թավրիւս» նամ մայէթ վաբօրըյլա Աղտէնիզ վէ Գարատէնիզտէ պուլընըպ, էճնէպիյէ սէֆիրլէրինին մահալլէրինէ մէմուր խոլէն «Տօնէց» վէ «Ջէրնամօրէց» նամ Ռուս Թօբ չէքէրլէրինին պօղազլարտան կէչմէլէրինէ պա իրատէի Սէնիյէ միւսաատէ պույրըլմըշ տըր։

—Մալիյէ նէզարէթի միւշավիրի աթուֆ. Ռաֆաօֆ էֆ. հազրէթլէրի՝ տիւն Պէրլինէ կիթմիշ տիր։

—Պուլկարիստան նաֆիա նէզարէթինէ միւհիմմ պիր սըրգաթ վուգու պուլմըշ տըր։

—Իսքէնտէրիյէ մէճլիսը սըհհիյէսի նէզտինտէ պուլընան տաիրէի ումուրը սըհհիյէ տէլէկէսի աղթ. սաատ. Տուգա բաշա՝ Տէրսաատէթէ կէլմէք իւզրէ մէէզունիյէթ ալմըշ օլըպ, եագընտա շէհրիմիզէ վիւրուտ իտէճէք տիր։

—Ատանա վիլայէթինտէ Օսմանիյէ գազասընտա էքմէքճի Խաչիկին ֆըրունընտան մայիսըն 29ընճը կիւնիւ աթէշ զուհուր իտէրէք, 3 ֆրուն, 1 խան, 2 գահվէխանէ, 1 մաղազա վէ 27 տիւքքեան, վէ ճամի վագֆընտան օլուպ աէրատէսը ինշա պուլըննան 8ի նաթէմամ վէ 3ի իքմալ օլունմըշ տիւքքեանլար քի, ճէման 45 էմլաք եանմըշ տըր։ Նուֆուսճա զայիաթ օլմայըպ, 1500 լիրա գատար մատտի զարար վուգու կէլմիշ տիր։ Եանկըն՝ մէրգում էքմէքճի Խաչիկին ուչագը ֆանուսըն ֆըրուն տէրունինէ խաթիֆ իթտիկի օտունլարըն Թութուշմասընտան իլէրի կէլմիշ տիր։

—Ատանա վիլայէթի մուհասէպէ գալէմի խուլէֆասընտան Ահմէտ էֆ.՝ քէնտի քէնտիսինի խանէսինտէքի գույույա աթմըշ վէ պօղուլմագտան գուրթարըլմըշ իսէ տէ, էրթէսի կիւն Թէքրար գույույա աթըլարագ Թալիֆինէ եէթիշիլմէգտէն պօղուլմըշ տըր։

—Քէրբէլի գարատան եանի՝ կէչէնտէ գայըղը իլէ Բիրէճէ կիտէր իքէն, էօրտա ֆուրթունա զուհուր իտուպ, գարատըն 15 եաշընտաքի օղլու Նիգօլա՝ պիր եէլքէնին չարբմասըյլա տէնիզէ տիւշիւպ պօղուլմըշ տըր։

—Տիւնքի Տախիլիյէ հավատիսլէրի սըրասընտա Գում-Գաբուտա պալըգճը Հաճի Թագուրըն գըզը իլէ գահվէճի Նասիպին ֆիրար իթտիքլէրինի եազմըշ իտիք։ Գըզըն բէտէրի վէ վալիտէսի պունլարըն իզտիվաճընա մուվաֆագաթ իթմէմիշլէր իսէ տէ, Բաթրիգ վէքիլի Սրբազան տիւն կէրէք գըզը վէ կէրէք էրքէքի ճէլպ վէ անլէրին իֆատէսինի պիլխասսա իստիշարէ ... իլէ իզտիվաճ իթմէկէ արզուլարընտան տօլայը էվլէնմէլէրինէ միւսաատէ իթմիշ, վէ Մայր Եկեղեցիտէ Պսակ այինի իճրա օլունմուշ տըր։

—Կէչէնլէրտէ Իւսկիւտարտա Թունուս Պաղընտա գահվէճի Մահմուտ աղանըն մախտումը Իսմայիլ էֆ.նին՝ Իւսկիւտարլը Քեազիմ վէ Մաշուգ վէ Մէմտուհ էֆ.լէր Թարաֆընտան վուգու պուլան հիւճում վէ իճրա խոլէն Թէհտիտտէն տօլայը վէֆաթ իթտիկինի խապար օլունտըղընը, վէ պու պապտէ ճինայէթը աղըյէճէք Թահքիգաթա կիրիշիլտիկինի եազմըշ իտիք։

Իճրա գըլընան Թահգիգաթա վէ Թապիպլէրին մուայէնէ րափօրթօլարընա նազարէն, միւթէվէֆֆա Իսմայիլ էֆ. քէնտի խաստալըղը նէթիճէսիյլէ վէֆաթ իթտիկի վէ հիւճում վէ Թէհտիտտէն վէֆաթընա տաիր պիր էմարէ կէօրիւլէմէտիկի անլաշըլմագլա, Թահթը Թէվգիֆտէ պուլընան մումաիլէյհիմ Քեազիմ, Մաշուգ վէ Մէմտուհ էֆ.լէր սէրպէսթ պըրագըլմըշլար տըր։

ՊԱՆԳԸ ՕՍՄԱՆԻ

Պանգը Օսմանինին հիսսէտարան մէճլիսը ումումիսի՝ կէչէն բէնճշէնպէհ կիւնիւ Լօնտրատա լօրտ Հիլինկթօնըն Թահթը րիյասէթինտէ ինիգատ իտէրէք, 1901 սէնէսի հիսապաթընը Թաստիգ իթմիշ տիր։

Հիսապաթը մէզքիւրէյէ նազարէն, 1901 սէնէսի Թէմէթթիւի սաֆիսի 333,445 Ինկ. լիրասը օլուպ, կէչէն սէնէտէն տէվր օլմուշ մէպլաղ իլէ 336,081 լիրայա պալիղ օլմուշ տըր։ Պու բարատան 40,798 լիրա իհթիյաթ աղչէսի օլարագ Թէֆրիգ խուլունտուքտան սօնրա, 325,283 լիրա գալմըշ տըր։

Րէիսը մէճլիս՝ 1901 սէնէսի զարֆընտա մէմալիքը Շահանէ մահսուլաթը զըրախիյէսինին գայէթ պօլ վէ ֆիյաթլարըն շայանը մէմնունիյէթ պիր տէրէճէտէ օլմասընտան տօլայը պանգա իշլէրինին Թէրագգը, վէ Անատօլու շըմէնտիֆէրլէրի հասըլաթընըն Թէզայիւտ էյլէտիկինի պէյան էյլէմիշ տիր։ Պանգը Օսմանինին վէլայաթը Շահանէտէքի շիւպէլէրի մուամէլաթը տախի 1901 սէնէսինտէ կէչմիշ սէնէլէրտէն տահա զիյատէ Թէրագգը իթմիշ, վէ պանգայա էմնիյէթէն պարաքլարըն մըգտարը ազամի մէրթէպէյէ վարմըշտըր։ Հաֆթէի Թէմէթթիւ՝ պաշընա 12 շիլին տիր։ Հիսսէտարան մէճլիսի՝ Մ. Բաուլ վէ Մ. Հիւմպէրկին մէճլիսը իտարէ ազալըղընա ինթիխապլարընը Թաստիգ, վէ միւտաէթլէրի խիթամ պուլան ազայի սաիրէյի եէնիտէն ինթիխապ էյլէմիշ տիր։

ՃԻՆԱՅԷԹ

Զամթալճա ճիվարընտա Գօսթանօ գէօյինտէ 15 եաշլարընտա Խրիսթօ նամընտա պիր չօճուգ՝ կէչէն բէնճշէնպիհ կիւնիւ եարըմ սաաթ մէսաֆէտէքի պաղլարընտան քիրազ կէթիրմէյէ կիտիպ, զիյատէճէ կէճիքմէսինտէն՝ վալիտէսի շիւպհէլէնէրէք տիւկէր պիր գատընըյլա պէրապէր էվլատընը արամայա չըգմըշ, վէ չօճուղը 10 գուլաճ տէրինլիկինտէ վէ օթլար արասընտա պիր չուգուրտա եարը չըպլագ վէ գանլարա միւլէմմա պիր հալտէ կէօրմէքլէ, մէէյուսիյէթինտէն նաշի քէնտի քէնտիսինի օ տէրին չուգուրա չօճուղըն նաշը իւզէրինէ աթմագ իսթէմիշ իսէ տէ, եանընտաքի գարը մէն իթմիշ տիր։ Պունլար՝ չուգուրըն էթրաֆընը տօլաշըպ նաշըն պուլընտըղը մահալէ գատար կէլմիշլէր, վէ չօճուղըն պաշը էզիլմիշ օլտուղը վէ վիւճուտընտա իքի պըչագ եարասը պուլընտըղը հալտէ ֆաճի պիր հէյէթտէ կէօրիւլիւր։ Զաբըթաճա գաթիլլէրին Թէհարրիսինէ շիտտէթլէ տէվամ օլունմագտա տըր։

ԻՖԼԱՍ

Սթանպօլտա Զարշըլը խանտա պօյա թիճարէթիյլէ իշթիղալ իթմէքտէ իքէն, 10000 լիրա աչըգըլա իֆլաս իթմիշ օլան Գասապեան պիրատէրլէր տիւն 100տէ 20 հիսապըյլա ալաճագլըլար իլէ գօնգօրտաթօ ագտ էյլէմիշլէր տիր։

—Պունտան էվվէլ Իքինճի Թիճարէթ մահքէմէսինտէ իֆլասիյէթինէ գարար վէրիլմիշ օլան Պօղոս Թէնպէքճեանըն մալը մաթլուպլա ագտ էյլէմիշ օլտուղու գօնգօրտաթօ՝ մէզքիւր մահքէմէճէ Թաստիգ իտիլմիշ տիր։

ԲԱԹՐԻԳԽԱՆԷ ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ

Կրօն. Ժողով տավէթ իտիլմէմիշ օլտուղընտան, մէճլիսը մէզքիւր՝ պու կիւն ազտը ինճիմա իթմէյէճէք տիր։

Բաթրիգ Օրմանեան Ամեն. Տ. Մաղաքիա Սրբազան հազրէթլէրի՝ էվվէլքի բազար կիւնիւ Պէօյիւքտէրէտէ Գարաքէհեա տէվլ. Աբրահամ բաշա հազրէթլէրինի տախի զիյարէթ իթմիշ տիր։ Բաշաի միւշարէլէյհին՝ Վիէննատա Թահսիլտէ պուլընան մախտումը պու քէրրէ Տէրսաատէթէ ավտէթ էյլէմիշ տիր։

Թաշրա Ուրբանոցլարընա քէմաֆիսսապըգ իանէ իթմէսի՝ Բաթրիգխանէտէն Մըսըրա եազըլմըշ օլմաղլա, Գահիրէ իլէ Իսքէնտէրիյէտէ իսքեան իտէն Վանլը վէ Արապկիրլի վէ տիկէր շէհիրլի Թիւճճար վէ սարրաֆլար՝ քէնտի աըլ շէհիրլէրինտէքի պուլունան օ նէվի մուէսսէսաթա մուավէնէթ իթմէք իչին հէր սէնէ իանէ Թօբլատըգլարը կիպի, պու սէնէ տախի իշպու իանէ ճէմինէ Թէշէպպիւս իտէրէք, 300տէն զիյատէ լիրա Թօբլամըշլար տըր։ Բաթրիգխանէնին Թահթը նէզարէթինտէ պուլընան տիկէր Թաշրա Ուրբանոցլարընա իանէ խուլիմէք իւզրէ 40 ատէտ լիրա տա Բաթրիգխանէյէ բա չըգարըլմըշ տըր։

Դատաստ. Խորհուրդըն սօն ինթիխապլարընտան պէրինտէ պէրվէճէ աթի Թօհաֆ պիր զարրըճա տավասը կէօրիւլմիշ տիր։ Շեօյլէ քի, պու տավանըն սահիպլէրի՝ 20-25 սէնէտէն պէրու էվլի օլուպ, եէթիշ էվլատլարը տախի պուլընմագտա տըր։ Գօճասը՝ տայմա էվտէ օթուրըպ խըր-չըգարմաղը քէնտիսինէ իշ կիւճ իթմիշ օլուպ, լաքին գարըսը՝ չալըշըպ չապալայարագ, քէնտի սէմէրէի սայ ու ղայրէթիյլէ էվլատլարընը օգուտըպ Թէրպիյէ իթմիշ, վէ հաթթա էվլատլարընտան իքիսինի Կեդր. Վարժարանա կէօնտէրմէկէ վէ տիկէրլէրինի տէ մուխթէլիֆ մէքթէպլէրէ վէրիպ սէնաթ էօյրէթմէկէ մուվաֆֆագ օլմուշ տըր։ Գօճասընըն նիզա վէ մարազասընա սէպէպ շու տըր քի, էվլատլարը նիչին մէքթէպէ կիտէրլէր վէ ճահիլ գալմազլար։ Գարըսընըն պին զահմէթլէ գազանտըղը բարա իլէ միւպայեա իթտիկի քիթապլարը գօճասը եըրթար բարչա բարչա իտէր, վէ էվլատլարընըն տա քէնտիսի կիպի էվտէ օթուրմալարընը վէ գարըսընըն քէնտիլէրինի գայըրըպ բահալը իթտիրմէսինի իսթէր իմիշ։ Դատաստ. Խորհուրդ՝ գարընըն Թէշէքքիւրի իւզէրինէ մահալլինտէ իճրաի Թահգիգաթըլա քէյֆիյէթի Թաստիգ իթմէյէ լիւզում կէօրմիւշ տիր։

Պիլէճիք Առաջնորդը Կէօմրիւքճեան Գեր. Տ. Մովսէս Եպիսկ. միւսաֆիրէթէն Իզմիրտէ պուլընըր իքէն կէչէն ճումա էրթէսի կիւնիւ Պիլէճիկէ հարէքէթ իթմիշ օլմաղլա, օրատա Կաթողիկոս Պատրիարքըզ մէմուրիյէթինէ միւթէալլիգ Թալիմաթա պէքլէյէճէք, վէ պու Թալիմաթը ալըզ իթտիքտէն սօնրա Տէրսաատէթէ կէլէճէք տիր։

Օն իքի սէնէտէն պէրու կազէթամըզ հէյէթը Թահրիրիյէսի միյանընտա հիւսնի խըտմէթ վէ ղայրէթի սէպգ էյլէմիշ օլան Վարժապետեան Յակոբ էֆ. իլէ Օր. Մաննիկ Հանըմօղլուեանըն րէամը իզտիվաճը տիւն Մայր Եկեղեցիտէ իճրա օլունըպ, կազէթամըզ սահիպ վէ միւտիրի իզզ. Ճիվէլէկեան Տիգրան էֆէնտի՝ մումաիլէյհին հիւսնի խըտմէթինտէն մէմնունիյէթինի պէյան էյլէմէք իչին Կնքահայրըղընը տէրէօհտէ էյլէմիշ տիր։

Բաթրիգ վէքիլի Ճէվահիրճեան Գեր. Տ. Գաբրիէլ Սրբազան՝ իշպու զիյնէթէ րիյասէթ էյլէտիկի կիպի, Թէթրաֆընտա Յակոբեան Տ. Վահան վէ Գալէմքեարեան Տ. Գնէլ Ծ. Վ.լէր վէ Մայր Եկեղեցի քահանալարը պուլունմուշլարտըր։

Վէքիլ Սրբազան՝ Պսակ այինինտէն սօնրա, ֆամիլեա էօմրիւ իւզէրինէ միւէսսիր պիր Քարոզ վէրմիշ, վէ ֆամիլեա տախիլինտէ գատըն վէ էրքէքլէրին եէքտիկէրէ մուավէնէթ իթմէլէրի լիւզումընը կիւզէլ պիր սուրէթտէ Թարիֆ վէ իզահ, վէ պէքեարլարըն ավլէ Թէշքիլ իլէ քէնտի էօմրլէրինի մունթազամ պիր հալէ վազ էյլէմէլէրինի նասիհաթ էյլէմիշ տիր։ Տ. Գաբրիէլ Սըրբազան էննի կիւվէյիյի եաղընտան Թանըտըղընտան, հիւսնի հալ վէ ղայրէթինի Թահսին իթմիշ, վէ պունըն քէնտի միւտիրի Թարաֆընտան տախի Թագտիր օլընտըղը իչիւն մէմնունիյէթինի պէյան, վէ հագգլարընտա տուվա վէ Թէմէննիյաթտա պուլունմուշ տըր։

Այինը րուհանիյէյի խիթամընտա գըզլարա մախսուս Ուսումնարանա կէսիլէրէք, օրատա իքրամլար օլունմըշ վէ Թէմէննիյաթ վուգու պուլմըշ տըր։ Վէքիլ Սրբազան վէ սաիր րուհանիլէրտէն մաատա Բաթրիգխանէ Դիւանապետի Թէլեան Բարթող էֆ., Մէլիքեան Մկրտիչ էֆ. վէ կազէթա մուհարրիրլէրի վէ Թարաֆէյնին տօստ վէ աքրապասը Ուսումնարանտա հազըր պուլունմըշլար տըր։

Յակոբ էֆ. Վարժապետեան իզտիվաճը միւնասէպէթիյլէ Գումգաբու Ազքասիրասընընտա պիր գօյուն հէտիյէ իթմիշ տիր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Շէրպուրկ 23 յունիս.—Պահրիյէ նազըրը Մ. Բէլլթան՝ պու կիւն Շէրպուրկ Թէրսանէսինի զիյարէթ իթմիշ վէ Թորբիլլէրին տէնիզ ալթը սէֆինէլէրիյլէ սուլա էնտիրիլմէսի Թալիմլէրինտէ հազըր պուլընմըշ տըր։ Պու Թէճրիպէլէրտէն նէթայիճը հասէնէ հասըլ օլմուշ տըր։

Լօնտրա 23 յունիս.—Թաճ Թագընմա զիյնէթլէրինտէ Թարաֆը հազրէթը Բատիշահիտէն օլարագ հազըր պուլընմաղա մէմուր հէյէթը մախսուսէի Օսմանիյէ տիւն աղշամ Լօնտրայա միւվասէլէթ իթմիշ վէ Օսմանլը սէֆիրի տէվլ. Գօսթագի Անթօբուլօ բաշա հազրէթլէրի Թարաֆընտան գապուլ օլընմըշ տըր։

Գրալ Էտուարտ իլէ գրալիչա՝ խընճախըրճ էհալի Թարաֆընտան քէմալը շէվգ ու մէսէրրէթլէ ալգըշլանմագտա օլտուգլարը հալտէ Լօնտրայա տուխուլ իթմիշլէր տիր։ Աղշամ գրալը միւշարէլէյհ՝ Պըքինկհամ սէրայընտա հիւքիւմտարլար ֆամիլեալարընըն ազասընա պիր զիյաֆէթ քէշիտէ իթմիշ տիր։

Իւմիտ Պրունընտան վարիտ օլան պիր Թէլէկրաֆա նազարէն, Ժէնէրալ լօրտ Քիչնէր՝ Լօնտրայա կիթմէք իւզրէ հարէքէթ իթտիկինտէ, Իւմիտ Պրունը էհալիսի Թարաֆընտան քէմալը շէվգ իլէ ալգըշլանմըշ տըր։

Լիզպօն 23 յունիս.—Բօրթուգալըն՝ Մօզամպիք միւսթէմլէքէսի Թարաֆընտան պիր գըսմըղը Ինկիլթէրայա Թէրք իտէճէկինէ տաիր պազը Ինկիլիզ կազէթալարընըն նէշր իթտիքլէրի մալումաթը՝ միւքէլա Թարաֆտարը օլան կազէթալար եէնիտէն Թէքզիպ իտիյօրլար։

ԻԽԹԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍ

«Ճէրիտէի Շարգիյէ» կազէթամըզըն Պրուսատաքի ումուր վէ մուամէլաթընը Ռափայէլ էֆ. Թահթապրունեան տէրէօհտէ էյլէմիշ օլմաղլա, կէրէք աբօնէլէրիմիզ վէ կէրէք եէնի աբօնէ օլմագ իսթէյէն զէվաթ՝ էֆ.ի մումաիլէյհէ միւրաճաաթ իտէպիլիրլէր։

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՄԵՍԷԼԷՍԻ

ԷՐԶՐՈՒՄՏԱՆ ԽԱՐԲՈՒԹՏԱՔԻ ՍՈՐՍՈՐ ՄԱՆԱՍԹԸՐԸՆԱ ՆԱԳԼ

Սանասարեան մեքթեպինին Էրզրումտան Խարբութտաքի Սորսոր մանասթըրընա նագլի մեսէլեսի —քի պու կիւնլերտէ Խնամակալութիւն հէյեթինճէ ճիտտի պիր սուրէթտէ մեվզըի միւզաքերէյէ գօնուլմըշ տըր— պիր գաչ այտան պէրու կազեթալարըմըզտա միւհիմմ միւպահասալարա սէպէպ օլույօր։

Մեզքիւր մեքթեպին պանիսի պուլընան խայրբերվերը մեշհուր միւթեվեֆֆա աղա Սանասարեանըն ճան էվլատլարընտան —վէ մեզքիւր մեքթեպին հէյեթը իտարէսի ազասընտան— Աբուլեան էֆ.՝ պու մեսէլէ հագգընտա միւզաքերաթ իճրասը իչիւն Տէրսաատէթտէ պուլունմագտա տըր։ Բաւթրիգխանէ՝ մեյմար Մելիտոսեան էֆ.յի՝ իչպու նագլ մասալիֆինէ տաիր մահալլինտէ թետգիգաթ իճրա էյլեմեք իւզրէ Խարբութա կէօնտէրմիշ տիր։ Վէ Խնամակալութիւնըն էմրի իլէ՝ Սանասարեան մեքթեպինին իւլումը թապիյէ մուալլիմլերինտէն Գէորգ Ճիճերճեան էֆ. տէ՝ Սորսորա իզամ օլունմըշ տըր։

Պիւթիւն պու թետգիգաթտան —իւմիտը գավիտիզ կէօրէ— չուն նէթիյճէ չըգաճագ տըր. Սանասարեան մեքթեպինին Խարբութա նագլի։ Պիր նէթիյճէ քի՝ պիզի պիլլասսա մեմնուն իտէյօր. զիրա Անատօլու վիլայաթը Շահանէսինտէքի Առաջնորդըլըգլարըն էն միւհիմմինէ մալիք օլտուգլարընտան տօլայը եօթեաէն պէրու իֆթիխար էյլեյէն Էրզրումլըլարը՝ թամաքեարլըգ վէ ղայրեթ ֆըգտանընտան պաշգա հիչ պիր մանիա իլէ թեֆսիրի միւմքին օլմայան— «հագըրա գօնմագ» էմէլինտէն իւթիֆայա մեճպուր էյլէյէճէք տիր։

Սանասարեան մեքթեպինին նագլի մեսէլեսինին մեվզըի միւզաքերէյէ վազընտան պէրու էրզրումլըլարըն՝ մեզքիւր մեքթեպին մութլագա քէնտի շեհիրլերինտէ գալմասը իչիւն տեօգտուգլերի ղայրեթ— վէ պա խուսուս օ ղայրեթէ սէպէպ օլան միւթալաալ—Շարգ էհալիլերի միւյանընտա քեօքլէշմիշ օլան «քէնտի իւմի խայրլարընը պաշգալարընըն հիմմեթինտէն պեքլէմէք» ալըշգանլըգը էն զիյատէ թեէսսուֆէ շայան միւալլեֆլերինտէն տիր։

Էրզրումլըլար քի՝ եագըն զէմանլարա գատար տիկէր Անատօլու Առաջնորդըլըգլարը տահրէսինտէ պուլունան միլլէթտաշլարըմըզա նիսպեթլէ մեքթեպ սագլամագ (եալընըզ իպթիտաի «նախնական» տէրեճէսինտէ տէյիլ հաթթա րիւշտիյէ «երկրորդական» վէ իտատի «բարձրագոյն» տէրեճէլերինտէ տէ մեքթեպլեր պուլընտուրմագ) իչիւն միւսաիտ պիր հալտէ պուլունմագտա իտիլեր։ Հալ պու քի՝ Սանասարեան մեքթեպինին մեմլեքեթլերինտէ քիւշատընտան պէրու մեարիֆ ճիհեթինճէ քէնտիլերինի պիւթիւն պիւթիւն պիր ղաֆլեթէ վուրտուլար։ Աճապա ղաֆլե՞թ մի։ Խայըր։ Պէլքի հիսապ թահմինտա պիր եալանճը ույգունլա։ Ազա Սանասարեանըն պարասը քէնտի իչլերինի գըսմէն օլսուն կէօրիւյօր եա. սէս չըգարմայըշ, պու ֆըրսաթտան իսթիֆատէ իթմէյի գուրտուլար. սէնէլերտէն պէրու պու հալ պէօյլէ կիթմեքտէ իտի. հալ պու քի՝ միւթեվեֆֆա Սանասարեանըն վասիյեթի էրզրումլըլարըն խուսուսի մէնֆաաթը ֆետագընտա պիր մագսատը թերագգը բէրվերանէյէ միւսթէնէտ պուլընտուղընտան, նիհայեթ մեքթեպին պաշգա պիր մահալէ նագլի լազըմ կէլտի։ Իշթէ պու հալ էրզրումլըլարըն կիւճիւնէ կիտիյօր. Սանասարեան մեքթեպինտէն մահրում գալմալարը իւզերինէ —մէնֆաաթլարը սարգատըլյա օլսուն— մեարիֆ իչիւն ֆետաքեարլըգլար իխթիյարը մեճպուրիյեթինտէ պուլընաճագլարտըր։ Հալ պու քի՝ պու ֆետաքեարլըգ ֆիքրի էրզրումլըլարըն եօթեաէն պէրու անլամամըշ օլտուգլարը չէյլերտէն տիր։

Էրզրումըն Անատօլու գըթասընտաքի Առաջնորդըլըգլարըմըզըն պիրինճիսի օլմասը՝ —մեվգըըյնըն էհեմմիյեթինտէն սարֆը նազար իտէր իսէք— հիչ պիր սուրէթլէ ֆիիլէն էսէր կէօսթերմէմիշ սախթէ պիր չէօհրեթտէն իպարէթ տիր։ Էրզրում մեարիֆ վէ թերագգը իչլերինտէ Անատօլուտաքի տիկէր շեհիրլերին էսերինտէն կէրիյէ գալմըշ տըր։ Սանասարեան մեքթեպինին Էրզրումա կիթմեսինտէն էվվել պու պէօյլէ իտի։ Մեզքիւր մեքթեպին օրատա թեէսիսինտէն պէրի իսէ՝ Էրզրումլըլարըն՝ քէնտի իպթիտաի մեքթեպլերինին թերագգըսընա տիգգաթ վէ հիմմեթլերի արթըգ պիւթիւն պիւթիւն էքսիլտի։

Էրզրումտա մեարիֆ իչինի իլերի կէօթիւրմեք իչիւն Վան վէ եա Մուշտան ֆազլա վեսաիթ մեվճուտ իքէն, սօն 25-30 սենէ զարֆընտա Էրզրում մեքթեպլերի Վան վէ Մուշ մեքթեպլերի տերեճեսինտէ պիլէ պուլունամամըշլար տըր։

Եալընըզ պու սէպէպ քիֆայեթ իտէր քի՝ Էրզրումլըլար Սանասարեանտան մահրում գալսընլար. զիրա «հագըրա գօնմագ» ուսուլինին սօնու կէլմելի պիր չէյ օլտուղընը, վէ հէր եէր քէնտի մեարիֆ իհթիյաճընը տուչիւնմեք լազըմ կէլտիկինի եօզրէնմելի տիրլեր։

* * *

Պունընլա պէրապէր՝ էկէր Էրզրում չէհրի Սանասարեան մեքթեպի իչիւն միւնասիպ պիր մահալ օլսա իտի, մեքթեպին պաշգա եէրէ նագլինէ պիթթապի եալընըզ պու սէպէպ քիֆայեթ իթմէզ իտի։

Սանասարեան կիպի միւհիմմ պիր թեէսիսաթ՝ քէնտի պինասը տէրունինտէ եաշամալը, վէ քէնտիսինէ մախսուս մունթազամ պիր հայաթա մալիք օլմալը տըր։

Էրզրումտաքի մեքթեպին հալի մուվագգաթ պիր հալ իտի. վէ Էրզրումտա տաիմի պիր հալ վիւճուտէ կէթիրմեք էմրինտէ պէօյլէ մեարիֆ կիւճլիւքլերինէ թեսատիւֆ օլունաճաղընը տա՝ թեճրիւպէ իսպաթ իթմիշ իտի։

Իշթէ պունըն իւզերինէ տիր քի՝ Սորսոր մանասթըրընըն վասի արազիլերի տիւշիւնիւլերէք մեքթեպին օրայա նագլի թաասավվուր իտիլտի։

Էրզրում՝ Անատօլունըն պիր գըյըսընտա, պուլընտուղը հալտէ, Խարբութ՝ պիլինիւյօր քի մերքեզի (կեդրոնական) պիր մեվգը տըր։ Սանասարեան մեքթեպի՝ ումումըն իսթիֆատէսինէ մախսուս պիր մեքթեպ օլտուղընա նազարան, Խարբութա նագլի՝ օնուն պու ավսաֆընա տահա մուվաֆըգ պուլընմագտա տըր։

Պէօյլէ պիր թեէսիսաթըն՝ ումումի հայաթըն ղալիբլերինտէն ուզագտա պուլընմասը, եանի՝ օնուն տէրունինտէ հէր քեսին իչթիղալը՝ օ մեքթեպին թեէսիսինտէքի խուսուսի իլիմ մագսատընը հուտուտլարըյլա թահտիտ օլունմասը էլզեմ իքէն, Էրզրումտա պու հալ միւմքին օլամամագտա իտի։ Շուրատա՝ կէօզլիւմիւզին գարշըսընտա պիլէ՝ Ամերիգալըլարըն էրքեքլարա մախսուս օլան Բօլիթեգնիգ Գօլէճի իլէ գըզլարա մաթսուս Հօմ Գօլէճինին՝ չեհրին մերքեզինտէն ուզագլարտա պուլընմալարընըն ֆեվայիտինի թեմամըյլա միւշահէտէ իթմեքտէյիզ։ Սանասարեան մեքթեպինին՝ պէօյլէ պիր չեհրին ղալիլերի իչինտէ եաշամասը՝ զէմանը թեէսիսինտէն պէրու էն միւհիմ մահզուրը թեշքիլ իթմիշ տիր։ Նասըլ քի մուալլիմլերինտէն պիր գաչընըն՝ մեքթեպին մութլագա Էրզրումտա գալմասը խուսուսընտա չիմտի տեօքտիւքլերի ղայրեթ տէ՝ օ մահզուրլարըն նէ՛ տերեճէլերտէ գուվվեթլի օլտուղընը իսպաթ էյլեմեքտետիր։

Սանասարեան մեքթեպինին Խարբութտաքի մանասթըրա նագլի՝ պու մեքթեպէ իհթիյաճըմըզա մուվաֆըգ չերաիթ տախիլինտէ պիր հայաթ թեէմին իտեպիլիր։ Պիթթապի պիր մեքթեպին ֆաիտեսի եալընըզ եէրի իլէ թեայյին իտմեզ. ֆագաթ Սանասարեան կիպի միւգթետիր չիֆթճիլեր վէ ալէթ սէնաաթքեարլար հասըլ իտեճեք (վէ պախուսուս չաքիրտլերինէ թօբրագ վէ տեսթկեահ մուհապպեթինի հըսս իթթիրեճեք) արզու օլունան պիր մեքթեպ իչիւն եէրին տէ պէօյլէ էհեմմիյեթի վար տըր։

Էրզրումտաքի Սանասարեան՝ պաշլըճա «վարժապետ»լեր հասըլ իթթի. վագըա «վարժապետ» եեթիշտիրմեք տէ պիր խըզմեթ տիր, ֆագաթ պիզ Սանասարեանտան պունը պեքլեմէյօրըզ. իւմիտ իտերիզ քի՝ Խարբութտաքի Սանասարեան՝ Սորսոր արազիսինտէքի եալընըզլըգ հայաթը սայեսինտէ ալըմ չիֆթճիլեր վէ միւգթետիր սանաաթ ատամլարը հասըլ իտեճեք պիր հալտէ պուլընաճագ տըր։

Պենտիմիզէ խիթամ վերմեզտէն էվվել եապըլաճագ եէնի պինա հագգընտա տա պիր գաչ սէօզ սէօյլեմեք իսթերիզ։

Մեքթեպին Սորսորա նագլի գարարլաշտըրըլմասըյլա պէրապէր, եէնի պիր պինայա լիւզում կէօրիւլեճեք տիր. պու պինայը քի՛մ ինշա իտեճեք, աճապա միւֆեթթիշ սըֆաթըյլա կէօնտէրիլէն Մելիտոսեան էֆենտի՞ մի։

Էկէր էօյլէ պիր թաասավվուր վար իսէ՝ քէնտիմիզի վազիֆետար օլանլարա չիմտիտէն պազը իխթարաթտա պուլունմագա մեճպուր կէօրիւրիզ։

Պու պէնտին մուհարրիրի՝ Մելիտոսեան էֆ.յի չախսէն թանըմազ. գայթէն չախսը իլէ իշթիղալ իթմեք ալըշգանլըգըմըզա թեվաֆուգ իթմեզտի կինի օգույանլարըմըզ պիլիրլեր։

Պէօյլէ պիր պինա ինշասընա մուվաֆըգ օլմագ իչիւն՝ պայնըն թանզիմինտէ զէմանըմըզըն թերագգըյաթընտան թեմամըյլա խապերտար իթմեքլի տիր։ Հալպու քի՝ Մելիտոսեան էֆ.նին թեէսսուփթը թահսիլիյէ հիսապըյլա չիմտիյէ գատար ինշա իթտիկի պինալարըն պու նօգթայի նազարտան իթիրազլարա տուչար օլտուղը ինքեար իտիլեմեյեճեք հագիգաթլարտան տըր։

Համտա օլսուն, Մելիտոսեան էֆենտիտէն պաշգա Աղնաւոր, Կիւրեղեան, Թահթաճեան էֆենտիլեր կիպի միյմարլըգտա միւգթետիր ուսթատլարըմըզ վար տըր։ Խուսուսիյլէ պունլար՝ միյմարլըգը էֆէննէն թահսիլ իթմիշլեր տիր։ Մեքթեպին պըլանլարընըն թանզիմինտէ օնլարըն տա վուգուֆ վէ իգթիտարընտան իսթիֆատէ իթմելի տիր։ Պուրասը եապըլըրտըգտան սօնրա, —էկէր էօյլէ միւնասիպ կէօրիւլիյօր իսէ— ինշաաթա նեզարեթ (եանի բլանըն մեվգըի թաթպիգ վազը) վազիֆեսի՝ եինէ Մելիտոսեան էֆ.յէ թերք իտիլեպիլիր։

Գ. Ս.

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼՏԱ ՊԻՐ ՖԷՍԱՏ

«Սթանտարտ» կազեթասը՝ ագտէ միւսալեհատան պիր գաչ կիւն էվվել Բրեթօրիատա քէշֆ օլընան ֆեսատը խաֆի հագգընտա պազը թաֆսիլաթ նէշր իտիյօր։

Շէօյլէ քի, պազը Հօլանտալըլար՝ Թօբճու գըշլաղը իւզերինէ հիւճում իտեճեք, տէբրուպլերինտէ պուլընան պիւթիւն զապըթթան վէ նեֆերաթը էսիր թութաճագլար վէ սիլահխանեյի զապթ ու իսթիլա իտեճեքլեր իտի. տիկէր թարաֆտան տախի պազը ֆեսատճըլար տա թա պեգրընտա պուլունտուրըլան պիր թաքըմ աճքերին Բրեթօրիայը եէնիտէն զապթ ու իշղալ իտեպիլմեսի իչիւն չէհրին տէօրթ քեօշեսինէ աթեշ վերեճեքլեր իտի։ Իշպու ֆեսատը խաֆի՝ մեվգըի իճրայէ գօնաճագը թարիխը մուայյէնինտէն իքի կիւն էվվել հէր նասըլսա քեշֆ իտիլմիշ տիր։ Գօմանտան Պէյերս Վէրինիկինկէ կիթմեք իւզրէ Բրեթօրիատա պուլընմըշ իքէն, ֆեսատճըլարտան պիրի՝ Հօլանտա լիսանը իւզրէ մուհարրէր մեզքիւր ֆեսատտան պահս իտմիշ տիր։ Պու միւքերտէթէ սէօյլենէն սէօզլերի պիր Ինկիլիզ զապիթի իւմիթէ կէլիփ իշիթմիշ, վէ մերգում Հօլանտալըյը թէվգիֆ իթթիրմիշ տիր։ Մերգումըն իգամեթկեահը թեհարրի օլունտուգտա, ֆեսատըն թէֆսիլ բլանը օրթայա չըգարըլմըշ, վէ պու սէպեպլէ 45 քիշի թահթը թէվգիֆէ ալընմըշ տըր։

ՃԷՆՈՒՊԻ ԱՖՐԻԳԱՏԱ ԻՆԿ. ԱՍԱՔԻՐԻՆԻՆ Տ Ա Ղ Ը Տ Ը Լ Մ Ա Ս Ը

Ինկիլթերա տախիլիյէ նազըրը Մ. Բրիչ՝ կէչէն չարշէնպա կիւնիւ պիր գըյաֆեթ իտարէսի քէլամ իտէրէք, Պօէրլերին թավըր հայրեթէֆզասընա մգապիլ հիւքիւմեթին՝ եագընտա Ճէնուպի Աֆրիգատաքի Ինկիլիզ ասաքիրինին գըսմը ազըմինի կերի չաղըրմագ նիյեթինտէ պուլընտուղընը պէյան իթմիշ տիր։ Ինկիլթերատաքի իհթիյաթ ասաքիրինին՝ աղ վագըթտան սուրէ հալինէ վազ օլընմասընա պաշլանաճագտըր։ Հարպիյէ նէզարեթի՝ յունիւս 30տան իթիպարէն Ճէնուպի Աֆրիգա ասաքիրինտէն հաֆթատա 3500 քիշի մեմլեքեթլերինէ կէօնտերեճեք տիր։

Բրեթօրիատան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Գալվինիթ գուրպինտէ 690 Պօէր թէսլիմ օլմուշլար տըր։ Պունլարըն էքսերիսի խասթա իմիշ օլան մուհարիպլեր օլուպ, թէսլիմ օլանլարըն ատէտի 18000է պալիղ օլմուշ տըր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՅԷ ՎԷ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ

Բրեթօրիատան Լօնտրայա չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, լօրտ Միլնէր՝ Թրանսվաալ վալիլիկինի տերուհտէ իթմիշ տիր։

Ռօմատան խապեր վերիլտիկինէ կէօրէ, պիր Ֆրանսըզ սիֆինէ հէյեթի թէշքիլ իտէճէք, վէ պու հէյեթ՝ Իթալիատա պիր թագըմ մալիյէճի վէ սէնայիճի թէշէպպիւսաթտա պուլընաճագ տըր։ Հէյեթը մեզքիւրենին մերքեզի Միլան շեհրի օլաճագ, վէ Ռօմատա տա պիր շիւպէսի պուլընաճագ տըր։

Իթալիա Մէճլիսը մէպուսանը՝ պիւտճէնին էսասի միւզաքերեսընտա, 16 րէյէ գարշը 98 րէյ իլէ գապինէնին տախիլի բօլիթիգասընա պէյանը մուվաֆագաթ իթմիշ տիր։

Միլանտա էլէքթրիգ թրամվայլարընըն իքի գաթարլարը պիրպիրինէ չարբարագ, 50 քիշի գատար սագաթլըգ վար տըր։

Ֆրանսա րէիսը ճիւմհուրը Մ. Լուպէ իլէ րէիսը վիւքելա Մ. Գօմպ վէ հարպիյէ նազըրը ժէնէրալ Անտրէ՝ գալապալըգըն չէտիտ էզըլըմալարը արասընտա էվվելքի կիւն Ֆրանսանըն Լը Ման շեհրինէ միւվասալեթ իտէրէք, ժիմնասթիգ ճեմիյեթլերի թարաֆընտան վերիլէն գըյնեթտէ հազըր պուլընմըշլար տըր։ Նեֆմը մեզքիւր ագշամը վերիլէն զիյաֆեթ էսնասընտա Մ. Լուպէ պիլէտիյէ րէիսի թարաֆընտան քէնտի չերեֆինէ իրատ իտիլէն նութգա ճեվապէն, էկէր րէիսը ճիւմհուրըն չախսը՝ թարաֆկիրլիք թաարրուզաթընտան ազատէ գալըր վէ միւշարէլէյհին հեյսիյեթ ու մահիյեթի մահֆուզ թուտուլուր իսէ՝ պունտան ճիւմհուրիյեթին բէք զիյատէ միւսթեֆիտ օլաճաղընը, վէ միւշարէլէյհին՝ Ֆրանսա նամընա իւմարէի քէլամ իթտիկինտէ մուհաֆազաի հայսիյեթ իթմէսի լազըմ կէլտիկինի պէյան էյլեմիշ տիր։ Րէիսը ճիւմհուր Մ. Լուպէ նութգընա խիթամ վերտիկի սըրատա, պիլճիւմլէ ճիւմհուրիյեթ միւսթեքարլըգ, իթթիհատ վէ սուլհ ու միւսալեմեթ թէհարրի իթմեքտէն լայիհայա քէնտի քէնտիլերինի ֆետա իթմեկէ տաավէթ էյլեմիշ տիր։

Շանկայտան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, օլ թարաֆտա գօլէրա խասթալըղը եայըլմագտա տըր։ Շեհրը մեզքիւրտէ կիւնտէ 50 գատար վեֆիյաթ վագը օլտուղը թախմին օլունըյօր։ Շանկայտաքի էճնէպիլերտէն իսէ՝ չիմտիյէ գատար անճագ 40 քիշի գօլէրատան վեֆաթ իթմիշ օլուպ, Սրանիա գօնսօլօսը տախի պու էօլէնլեր միյանընտա պուլընմըշ տըր։

Ինկիլթերա Մէճլիսը մէպուսանը՝ հաքիմլերինի թահգիր իթմիշ օլմասընտան տօլայը 3 այ միւտտեթլէ մահպուսիյեթէ մահքիւմ օլմուշ օլան Իրլանտալը մէպուս Մագ Հիւկի վագըասընը թետգիգ մէմուր պիր թահգիգ գօմիսիօնընը նասպ ու թայինինէ գարար վերմիշ տիր։

Շանկայտան յունիւս 17 թարիխլէ իչար օլունտուղընա կէօրէ, պիր կիւն էվվել Չին իլէ Ճաբօն մուրախխասլարը՝ քէնտի ահտնամէլերինին թաատիլինէ տաիր միւզաքերաթը իսթիխպարիյէլերինէ պաշլայաճագլար տըր։

Բարիզին Ցընճը ճէզա մահքեմեսի՝ հիւսնի ախլեգը թահգիր իթմիշ օլան «Մէն տը Սիէքլը» կազեթասընըն միւտիրինի 6 այ միւտտեթլէ մահպուսիյեթէ վէ 3000 ֆրանգ ճէզայի նագտի իթթասընա, վէ սահիպի պիր այ միւտտեթլէ մահպուսիյեթէ վէ քեզա 3000 ֆր. ճէզայի նագտի իթթասընա մահքիւմ օլմուշլար տըր։

Լօնտրա կազեթալարընըն պէյանընա կէօրէ, թաճ թագըլմա րէսմի միւնասեպեթիյլէ, Ինկիլթերա գրալը Էտուինի Էտուարտըն Լօնտրա ֆուգարասընա վերեճեկի զիյաֆեթտէն սօնրա թեամրօ լուպիյաթը իճրա օլունաճագ, վէ պու լուպիյաթտա 2000 արթիսթ թարաֆընտան մուավենեթ իտիլեճեք տիր։ Լուպիյաթը մեզքիւրէ՝ թեամրօտա տէյիլ, գր-

)(82)(

ՊԻՉԱՐԷ ՖԱՄԻԼԵԱ

Մատամ Հօթֆօր՝ մեքթուպլարը ալտըղը զէման կէօզլերինի գաբամըշ, թիթրէք էլիյլէ քէնտիսինի իթհամ իթմեքտէ պուլընան մեքթուպլարա իմալէի նազար իթմեքտէ պուլընմըշ իտի։

Պու մեքթուպլար՝ Գլօթիլտին իւաթթը տէսթիյլէ եազըլմըշ պուլընան մեքթուպլարըն ֆօթօկրաֆը իտի։

Վալանթին օ մեքթուպըն եազըսընը թանըմայօր մը իտի. եա Պերանժեր կէօրէճէք օլուր իսէ՝ վալիտէսինին եազըսընը պիլմէյէճէք մի իտի։

—Պունլարը նիչիւն օգումալը.—տիյէրէք, էլինտէ թութմագտա օլտըղը մեքթուպը քէնտիսինին իւթիլա իտէն թիթրէյիշտէն մուզտարըպ օլտըղը հալտէ Վալանթինէ ուզաթարագ,

—Եօղլինի՛մ, չաբուգ ալընըզ.—սէօյլէրի զանկըր զանկըր թիթրէմէտէն եէքտիկերինէ չարբմագտա պուլընան տուտագլարընտա տուրամայօր իտի։ Լաքին Պերանժեր պիր չօճուգ կիպի մերագ իտէրէք,

—Կէօրմէք իսթէրիմ, կէօրմէք իսթէրիմ.—տիյէրէք, վալիտէսինին էլինտէ պուլընան քեաղըտլարը ալըպ սէօյլէյէճէկի սէօզլերին նէրէյէ վարաճաղընը ֆէհմ իթմէքսիզին,

—Պագըն, վալիտէմին եազըսընա պէնզէյօր։ Վալանթին, կէօրիւյօրմըսընըզ...—սէօզլերինի սէօյլէմիշ իտի։

Գլօթիլտ՝ նէ եաբաճաղընը չաշըրարագ վէ միւտաֆէա իթմէյէրէք, եալընըզ «—Տէյի՛լ միսին—» տէտի։

Պերանժեր՝ սէօզլերինին հէր պիրի վալիտէսինին ճիկէրկեահընա սապլանմագտա օլտուղընտան խապէրտար օլմայարագ վէ սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք տիյօր իտի քի,

—Լաքին պէնզէյօր, պէնզէյօր. սէն տէ պագ, վալիտէճիկիմ։

Գլօթիլտ՝ ալընընտան ագմագտա պուլընան թէր տամլալարընը սիլտիքտէն վէ սաչլարը տուզելթտիքտէն սօնրա գըզընըն եանընա եագլաշարագ պաշընը էյմիշ օլտըղը հալտէ, էնզարընը պու քեաղըտլարա աթֆ էյլէմիշ իտի։ Վալանթին իլէ Պերանժեր տախի վալիտէլերի կիպի մեքթուպլարա պագմագտա իտիլէր։

Գլօթիլտ գալպէն պիլտիկի մեքթուպլարըն նէ օլտուղընը անլայամայօր վէ իսթիգպալը միւտհիշ տիւչիւնիյօր իտի։

Վալանթին չիւպհէլէնմէյօր, եալընըզ պիր միւշապեհեթին պուլունտուղընը կէօրտիւկի ճիհեթլէ,

—Էվվէթ, պիր աղ միւշապեհեթ վար.—սէօզլերինի սէօյլէյօր իտի։

Գլօթիլտ՝ գալպէն ճերիհատար օլտըղը հալտէ՝ կէօյա չէվգը չատիյէ միւսթաղրագ իմիչ կիպի կէօրիւնէրէք,

—Էվվէթ, պիր աղ պէնիմ եազըմա պէնզէյօր...—տիյօր իտի իսէ տէ, Վալանթինին միւթեհեսսիսանէ օլան էնզարընը կէօրիւր կէօրմեզ իլավէթէն,

—Գըզըմ, օգույայըմ... գավալը գատըն...—տիյէրէք քեաղըտը օգումագա պաշլատը. լաքին էլլերի թիթրէմէքտէ վէ եազըլան մեքթուպըն միւնտէրիճաթընը անլայամամագտա իտի. նէ եաբաճաղընը չաշըրմըշ օլտըղը հալտէ տէտի քի,

—Քիմ պիլիր, նիչիւն պու գատընը պու ճինայեթէ զիմէթխալ թուտույօրլար. նիչիւն քէնտի իւթիրահաթըյլա իմզասը հայաթ էյլէմէքտէ պուլընան պու գատընըն հայաթընը իֆնա իտէճէկ գալղըշըյօրսընըզ... Պու սատամ անը թէհտիտ իթմիշ օլտըղը հալտէ, պու գատընըն նիյազմենտանէ օլան մաթլուպաթընը անլայամայօրմըսընըզ։ Մամաֆիհի Լաֆիսթօլ էօլմիւշ տիր. քիմ պիլիր քի, պու գատընըն իւթիլամը ալընմամըշ օլսուն։

—Վալիտէճիկիմ, պէն տէ սիզին ըզթըրապընըզը չէքիյօրըմ։

Պու սէօզլերի Վալանթին սէօյլէմիշ իտի. Վալանթին պու «վալիտէճիկիմ» սէօզլերինի Մատամ Հօթֆօրա խըթապէն սէօյլէր իտի։

Սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք տէտի քի,

—Պիր գատընըն իւթիրահաթընը իզալէ իթմեք իչիւն պու մեքթուպլարտան իսթիֆատէ իթմեք իսթէյօրըմ. անըն քիմ օլտուղընը անլամագ վէ պու միւնասեպեթլէ պազը իզահաթ ալմագ իսթէյօրըմ։ Էմինիմ քի օ գատըն պանա էլինտէն կէլտիկի միւավենեթտէ պուլընաճագ, վէ անըն միւավենեթինտէն տէ իսթիֆատէ իթմիշ օլտըղըմ սօնրա թէքրար անը կէօրմէյէճէյիմ։

Գլօթիլտ՝ տիւչիւնմեքտէ օլտըղը հալտէ տէտի քի,

—Աճապա պու պէտպախթ գատըն քի՛մ տիր...

Էլլէրէ քեաղըտլարը պուրուշտուրըյօր իտի. անլէրի եըրթմագ վէ ուճըրմագ ամարընը տա կէօրէրէք մէյտանտան զայի իթմէք իսթէյօր իտի։

Նա՛սըլ օլույօր իտի տէ, միւսթագիլէն պու մեքթուպլարըն եազըսընը թանըյամամըշ իտի։

Էկէր պու եազըլարը թանըմըշ օլսա իտի, Գլօթիլտ տէ իսթիզահը քէշֆիյէ էյլէյէճէք վէ պու միւնասեպեթլէ Լաֆիսթօլ իլէ օլան մուամելէլերինի եօզրէնէճէք իտի։

Էկէր Տանիէլ պունլարը անլամըշ օլսա իտի, ճինայեթ քէշֆ իտիլէրէք, ճանի՝ մեվգըի սիյասեթէ կէօթիւրիլէճէք իտի։

Գլօթիլտ՝ էվրագը Վալանթինէ իատէ իտէրէք տէտի քի,

—Քէնտիսինի կէօզեթմէկինիզ կիպի, ազիլանէ պիր սուրէթտէ իճրայի հարէքեթ էյլէմէլիսինիզ։

—Պուրալարտան հիչ գօրգմայընըզ։ Էկէր պու գատըն՝ պիկիւնահ իսէ, քէնտի տէ պու մուխաբերէտէն խապէրտար օլմայաճագ տըր։ Մատամ Հօթֆօր՝ պու միւլագաթտան սօնրա եազընտա պիր թեհլիքէյէ կիրիֆթար օլաճաղընը անլամըշ իտի։

Վալանթինին թետգիգաթը պու իչտէ պիր գատընըն զիմէթխալ օլտուղը իրաէ իթմէքտէ, վէ իսթէմէյէրէք հալտէ Գլօթիլտտէն չիւպհէլէնմէքտէ իտի։

Գլօթիլտ պու հալտէ թեսատիւֆին բէնչէի զուլմընտա պուլունմագտա իտի. օ կիւն Բիէր Ժուրտանըն իքի սաաթտան իպարէթ չուն.

«Սիզի կէօրմէքլիկիմ լազըմ տըր. պիր պէհանէ իլէ պէնի կէօրմէկէ կէլինիզ. զիրա զօրգույօրըմ» մեքթուպընը եազար։

Մեքթուպը բօսթայա վէրմեք իչիւն պիզզաթ քէօյէ կիթտի։ Պու թէլիգամը իլէ օլան մուամէլեսինտէն քէնտիյի խասթէրթէ իթմէք լազըմ կէլտիկինտէն, պու եօլտա հարէքեթ մեճպուր օլմուշ իտի։

Բիէր մեքթուպը էրթեսի սապահ ալմըշ օլտուղընտան, եօլլէնտէն սօնրա Գլօթիլտին եանընտա պուլունըյօր իտի։

Ժուրտէն Լաֆիսթօլըն նաշընը տէրեյէ աթտըղը կիւնտէն օ կիւնէ գատար եաբտըղը իչէն տօլայը ըզթըրապը տէրունիյէ կիրիֆթար օլմուշ իտի։ Հէր նէ գատար քէնտիսինի իսթիլա իտէն ըզթըրապտան մուզտարըպ օլմագտա իտի իսէ տէ, պու մուամէլէսինէ բէք տէ թեէսսուֆսըզ օլմայօր իտի. զիրա Մատամ Հօթֆօրըն նազըլ էյլէտիկի հիքեայէ իւզերինէ պու գատընըն պէօյլէ պիր չէյ եաբմագա լեզըմնա իւմիտվար տէյիլ իտի։

Գլօթիլտին ֆելաքեթտէն խըլասը Պերանժերի տախի գուրթարմըշ իտի։

(Տէվամը)

յաֆէթէլէրին վէրիլտիկի սալօնլար-տա ինրա օլունաճագ տըր։

Գրալ Էտուարտ՝ ֆուգարայա մէ-րիլէճէք գիյաֆէթէլէրին քէչիտէ օ-լունաճագլարը պիլտիրիլմիշ սալօնլարը գիյարէթ իթմէկէ աճօզ վէրմիշ տիր։

Գալքիւթատան Լօնտրա կազէթա-լարընա չէքիլէն պիր Թէլէկրաֆա կէօրէ, Հինտտէ քճաին Սիմլատան Ջիթրալա գատար Թէքմիլ Հիմալա-յա սիլսիլէի ճիպալընտա պիր զէլզէ-լէ վուգու պուլուպ, պու հարէքէթը արզ բէք օ գատար շէտիտ օլմամըշ իսէ տէ, պիրինճի տէֆա օլարագ պու գատար վասի պիր արազի իւ-զէրինտէ զէլզէլէ հըսս օլունմըշ տըր։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Այտըն վիլայէթինտէ Էօտէմիշ գայ-մագամլըղը՝ Ուրլա գայմագամը Իզզ. Ճէմալ պէյէ, Ուրլա գայմագամլըղը՝ Էօ-տէմիշ գայմագամը Իզզ. Թահիր պէյէ Թէֆվիզ,

Բարիզ Օսմանլը սէֆարէթի աթէշէ-լիկինէ՝ Նիս վէ Թուլօն շէհպէնտէրխա-նէսի շէհպէնտէր վէքիլի վէ գանչէլէրի ֆիւթուվ. Ճէմիլ պէյ, Նիս վէ Թուլօն պաշ շէհպէնտէրխանէսի շէհպէնտէր վէ-քալէթի վէ գանչէլէրլիկինէ՝ շէհպէն-տէր սըֆաթըյլա Նիս շէհպէնտէրխանէ-սի ֆախրի գանչէլէրի Մ. Ժիւլիէն Պօ-թօն, Թուլօն շէհպէնտէրխանէսի ումու-րընըն րույէթինէ ֆախրի շէհպէնտէրլի-կինտէ պուլունան Մ. Էրտէն մէմուր թային պույրըլմըշ տըր։

ՌԷՍՄԻ

Ռուսումաթ Էմանէթը ճէլիլէսի սի-ճիլը ահվալ գալէմինտէ պու քէրրէ Թէշքիլ իտիլէն վուգուաթ մասասը մի-մէյիզլիկինէ՝ սէր մուգայյիտլիկինտէ պուլունան րիֆ. Շէվգը պէյ, վէ Թէս-ճիլաթ մասասը միւմէյյիզլիկինէ՝ սէր մուգայյիտլիկինտէ պուլընան րիֆ. Հագ-գը պէյ, վէ մէզքիւր սէր մուգայյիտ-լիքլէրէ տէ խուլէֆաստան ֆիւթ. Սէ-լահէտտին վէ Իպրահիմ պէյլէր Թէրֆի-էն թային գըլընմըշլար տըր։

ՍԸՀՀԻՑԷ

Պէօյիւք Ատատաքի Ռում մէքթէ-պի Թալէպէսինտէն 10 քիշիտէն զի-յատէ չօճուգլարըն սըճագլըգ վէ Նէօվպէթէ էվլէրինտէ խասթալա-նարագ եաթմագտա օլտուգլարը՝ ա-տա պէլէտիյէ Թապիպլիկինտէն խա-պէր ալընարագ, ինրա գըլընան մու-այէնէտէ՝ մէզքիւր չօճուգլարըն գը-զամուգա միւպթէլա օլտուգլարը ան-լաշըլմըշ, վէ Թէտավիլէրի ինրա գը-լընարագ խասթա չօճուգլարըն տէ-վամ իթտիքլէրի մէզքիւր Ռում մէք-թէպի 12 կիւն միւտտէթլէ Թաթիլ իտիլմիշ վէ Թիւթսիւլէնմիշ տիր։

Գալաթտա Գարապաշ մահալլէսին-տէ քճաին Եահուտի մէքթէպինէ հըֆզըսըհհէյէ րիայէթ իտիլմէմէ-սինտէն, պունտան 12 կիւն մու-գատտէմ մէզքիւր մէքթէպ՝ Մէա-րիֆ Նէզարէթի Թարաֆընտան գա-պաթըլըլմըշ իտի։ Ախիրէն մէք-թէպը մէզքիւր միւտիրի՝ մէքթէպին սըհհիյէճէ նօգսանլարը իքմալ օլուն-տըղընը պիլտիրմիշ, վէ քիւշատընա միւսաատէ օլունմասընը իսթիրհամ էյլէմիշ իսէ տէ, քէյֆիյէթ Շէհր Էմանէթինէ եազըլարագ, Իքինճի Տաիրէի Պէլէտիյէ հէյէթը սըհհի-յէսինճէ ինրա իտիլէն մու-այէնէսինտէ, մէզքիւր մէքթէ-պին օտալարը ուֆագ վէ ալաթըթ-խանէլէրի մէքթէպ իչինտէ օլտուղ-տան պաշգա, չէրաիթը սըհհիյէյէ Թէվֆիգէն իսլահ իտիլմէտիկի ան-լաշըլմաղլա, իսլահ վէ Թամիրինէ գատար մէզքիւր մէքթէպին քիւ-շատընա միւսաատէ իտիլմէմէսի՝ Շէհր Էմանէթինտէն Մէարիֆ Նէզարէթի-նէ եազըլմըշ տըր։

Բաշա Պաղչէսինտէ չօճուգլար պէյ-նինտէ զուհուրա կէլէն գըզամուգ խասթալըղընտան 3 հաֆթատան պէրու վուգուաթ օլմատըղընտան, խասթալըղտան տօլայը Թաթիլ ի-տիլմիշ օլան մահալլը մէզքիւրտէքի Ռում մէքթէպինին քիւշատընա մի-սաատէ օլունմըշ տըր։

—Ճէմիյէթը Թըպպիյէնին կէչէն կիւնքի իճթիմաընտա ազատան պի-րի՝ տօքթ. Շօտէր Թարաֆընտան Թիֆօնըն սթրիտիս վասըթասըյլա ինթիգալինէ տաիր Թանզիմ իտիլէն պիր սթաթիսթիգ ճէտվէլինտէն պահս իթմիշ տիր։ Պու սթաթիսթի-գէ նազարէն, մէմալիքը մուխթէլի-ֆէտէ կէօրիւլէն 368 Թիֆօ վագաա-սընտան 100տէ 70 վէ եա 80ինին սու, 100տէ 17սինին սիւտ, 100տէ 3½ըն մուխթէլիֆ եէյէճէք վասը-թասըյլա պու խասթալըղա տուչար օլտուգլարը Թէպէյյիւն իթմիշ տիր։ 368 խասթատան եալընըզ 8ի սթրի-տիս վասըթասըյլա պու խասթալը-ղա Թուտուլմուշ տըր։

ՄԻՒՀԻՄՄ ՊԻՐ ԻԽԹԻՐԱ

Կէչէնլէրտէ Գահիրէտէ Խըտիվ հազրէթլէրի իլէ սաիր զէվաթ վէ մէմուրինը քիրամ հուզուրընտա, սաատ. Պօղօս բաշա հազրէթլէրինին իխթիրաքէրտէսի օլան սաբանըն Թէճրիւպէսի ինրա օլունտըղը եա-զըլմըշ իտի։

Պու սաբան՝ սէնայի վէ ֆէննի նօգ-թաի նազարըյլա պէօյիւք վէ միւ-հիմմ պիր իխթիրա տըր, վէ տէյիլ Մըսըրտա՝ իլա 1900 Բարիզ սէրկիսի ումումիյեսինտէ վազ օլունըպ, հէր քէ-սին, պէլխասսա էրպապը ֆէննին Թագտիրինէ մազհար օլուպ, ալ-թուն մէտալեա, վէ Ֆրանսա տէվ-լէթի Թարաֆընտան տախի Լէժիօն տ՝Օնէօր նիշանը իթա գըլընմըշ տըր։ Մէզքիւր սաբանըն պիր քիւչիւք մօտէլի տէ սէրկիի ումումինին Օս-մանլը շիւպէսինտէ իշխէ՛քաշ իտի։

Եէնի իխթիրա օլունան սաբան՝ պէօյիւք պիր մաքինատան իպարէթ օլուպ, չիմտիյէ գատար իխթիրա օ-լունան սաբանլարտան պիւթիւն պիւ-թիւնէ ֆարգլը տըր։

Սաբանըն Թօբրագ իչինէ իչէյէն գըսմը Թէքսի կիպի 3 գըսըմտան ի-պարէթ օլուպ, պունըն իքիսի այնը ճէսամէթտէ տիր վէ պիր Թարաֆա տօղրու տէօնէր։ Իւչիւնճիսի իսէ՝ տահա քիւչիւք օլուպ աքսի Թարա-ֆա տէօնէր վէ պունլարըն ուճուն-տա պուչագ կիպի չէյլէր պուլունուպ, 40 սանթիմէթրօ տէրինլիկինէ գա-տար Թօբրագը ալթիւսթ իթմէքտէ վէ օ գատար եագըն քի Թօբրագ քեամիլէն կէօզ հալինի քէսպ իթ-մէքտէ տիր։

Պու սաբան՝ 25-30 պէկիր գուվ-վէթինտէ պիր պուխար մաքինասը իլէ Թահրիք օլունըպ, մաքինա ճէ-սիմ Թէքէրլէքլէր իւզէրինէ վազ օ-լունտըղը հալտէ պիր տագիգատա 15 մէթրօ իլէրլէմէքտէ, վէ պիր կիւն զարֆընտա 10,000 մէթրօ մըրապպա Թօբրագը Թօզ հալինէ գօյմագտա տըր։

Զրաաթըն էն միւթէրագգը մէ-մալիքտէ պիլէ պէօյլէ պիր մուվաֆ-ֆագըյէթէ նատիրէն Թէսատիւֆ օլունմուշ տըր։ Պինաէնալէյհ պու մաքինանըն կէօրտիւկի իշ՝ ուսուլը գատիմ իլէ իշլէյէն սաբանլար իլէ մուգայէսէ իտիլիրսէ, չու նէթիճէ հուսուլէ կէլիր քի՝ տիկէր սաբանլա-րըն այլարլա կիւնլէրլէ կէօրտիւկի իշի պու մաքինա պիր կիւնտէ կէօ-րիւպ պիթիրմէքտէ տիր։

Միւշարէլէյհ Պօղօս բաշա հազ-րէթլէրի սահիպը սէրվէթ պիր զաթ օլմագլա պէրապէր, ֆէննէ վէ սէ-նայիէ քէսպը մէլէքէ վէ մալումաթ էյլէմիշ վէ օ ուղուրտա սայ ու իգ-տամտան կէրի տուրմամըշ տըր։

Էվրօբատա պուլընան էրպապը ֆէնն, էզճիւմլէ Ֆրանսա տար իւլ ֆիւնունը ազասընտան Մ. Բ. Տըլէ-սէն, զրաաթա մախսուս կազէթա-լարտա մէզքիւր իխթիրա հագգընտա միւհիմմ մէգալէլէր եազմըշլար, վէ բաշաի միւշարէլէյհին պու իխ-թիրաը ֆէնն նօգթաի նազարըյլա հագգըգաթէն պէօյիւք պիր էսէրի միւ-յէթի հաիզ օլտուղընը իսպաթ էյլէ-միշլէր տիր։

Շու Թագտիրաթը, վէ չու իխթի-րանըն մազհար օլտուղը մուվաֆֆա-գըյէթի մէմնունիյէթլէ տէրճ իտէ-րիզ։

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ԹՐԱՊԻԶՕՆ

Ամսոյս 2ին առաւօտեան ժամը 4ին տեղի ունեցաւ քաղաքիս եկե-ղեցւոյ հիմնադրութեան չքեղ հան-դէսը։ Հրապարակային չնորհակալու-թիւն մը, ընտրելագոյն բոյլն է երախ-տագիտութեան. մարդ տեսակ մը հոգեկան բերկրանք կզգայ կարծես բարին, գեղեցիկն, արժանիքն ջատա-գովելու մանաւանդ երբ բարիք մը հանրութեան կը վերաբերի, քանիօն սիրելի է ներբողել զայն։ Ես, ժողո-վրդեան սրտի հարազատ թարգման, զայր և նուիրական պարտակա-նութիւն մը կզգամ հրապարակաւ յայտնել իմ խորին չնորհակալութիւնս և երախտագիտութիւն. նախ վսեմ. կուսակալի, այն մեծանձն, մեծասիրտ Գատրի պէյի որ իր պատուաբեր ներկայութեամբ հաճած էր մխիթա-րել ուրախացնել և չքեղացնել հան-դէսը. և երկրորդ Գեր. Եզնիկ Ծ. վարդապետի, այն արժանընտիր Առաջնորդի, որ իր համբաւին կը միացնէ նաեւ լաւ խօսողի, պերճա-խօսի համբաւը։ Հանդէսի միջոցին Առաջնորդ Հայր Սուրբը հետեւեալ Թուրքերէն բանախօսութիւնը ար-տասանեց.

«Ճէնապը Բապպը միւթէաալ Վէլիի-նիմէթը պիմիննէթիմիզ չէվքէթլու Բատիշահըմըզ Սուլթան Ապտիւլ Հա-միտ Խանը Սանի Էֆէնտիմիզ հազ-րէթլէրինի պէնը աէմմ մէրհամէթէն, սէրիրը չէվքէթմէէսիրը Հիւմայունլա-րընտա պէրգարար, վէ պիլճիւմլէ ումուր վէ ամալը խայրիյէի Շէհրիյարիլէրինտէ Թէվֆիգաթը սէմտանիյէյէ մազհարի-յէթլէ մէսուտ վէ պախթիյար պույուր-սուն. «Բատիշահըմ չօգ եաշա» (Թափ-ահարութիւն)։

«Օն սէնէտէն միւթէճավիզ Թրապի-զօն վիլայէթը ճէլիլէմիզէ սայէճիւնազ վէ մէյմէնէթ օլան աթուֆ. Գատրի պէյ էֆէնտիմիզ իչպու վազը էսասը ըն-ճէմի էրմէնիյան գուլլարը Թարաֆըն-տան արզ ու պէյանը Թէչէքքիւրաթը, հէյման Բապպիմիզ Թէալա հազրէթլէրի թէօմր ու աֆիյէթը վիլայէթընահիլէրինի Թէզյիտ պույուրսուն, ամին (Թափ-ահարութիւն)։

«Պիլճիւմլէ պէօյիւք վէ քիւչիւք մէ-մուրինը քիրամը տէվլէթը Ալիյէի ճէնապը հազրէթը Ծիհանպանիյի էքտար ու աֆագտան մասուն տէվլէթը Ալիյէ-միզէ պախշ էյլէսին։»

Առաջնորդ Եզնիկ Ծ. Վ. աչխա-տութեան ու անձնուիրութեան վարժ հոգեւորական մը, որ բոլոր սրտով կը ջանայ իր պաշտօնը արժանապէս և անթերի կատարել, իր նպատակն է մտաւոր, բարոյական ու հոգեկան զարգացում մը տալ, ճշմարիտ, առա-քինի, մաքուր, բարի երիտասարդ-ներ, հաւատարիմ, պարտաճանաչ հպատակներ պատրաստել, առողջ կրթութիւն մը տալ։

3 յունիս 1902 Վ. Գ. ՇԱՊԱՆԵԱՆ

ՄԻՒԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Պէյգօզտա Եալըքէօշկիւնտէ իսքէ-լէ պաշընտա Գարագուլագ սույու նագլ իտէն սուճըլարտան պիր գաչը արասընտա պիր գավկա զուհուր ի-տէրէք, Րաիֆ իսմինտէ պիրի՝ Փը-չըլարա Թաբա եարտըգլարը պէօ-յիւք պուչագըլա Գասըմ նամ քիմսէ-յի սաղ պալտըրընտան, վէ օ արա-լըգ պունլարը այըրմագա կէլէն Հիւս-նիւյի տախի սաղ պաճաղընըն գա-պա էթինտէն եարալամըշ, վէ ֆի-րար իտէճէկի սըրատա տէրտէսթ ի-տիլմիշ տիր։

—Ցիւն ագշամ Սուլթան Զէյնէ-սինտէ, Ագսէրայ սաքինլէրինտէն քէօմիւրճի Օսման ազանըն մախտու-մը Իպրահիմի Խօրխօր սաքինլէրին-տէն սաալըգալը Հասան Պասրի նամ չախս՝ էվվէլճէ արալարընտա օլան խուսումէթէ մէպնի պուչագ իլէ կէօքսիւնտէն Թէհլիքէլի սուրէթտէ եարալայըպ գաչմըշ տըր։ Վագաա՝ մահալլի գապըթա մէմուրլարընճա խապէր ալընարագ, մահալը վագա-

ԽԸՏԻՎԻԱԼ ՄԱՅԼ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱՍԸ

Գալաթան Անաէրլիւյին սիւվար օլտու-ղը «Էլ Գահիրա» վափօրը՝ ալաֆր. յունիսին 28ինճի ճումաա էրթէսի կիւնիւ էօյլէնտէն սօնրա ալաֆրանկա սաաթ 3տէ Իզմիրէ օղրայարագ Իսքէնտէրիյէյէ հարէքէթ իտէճէք տիր։

Պու պապուր զիյատէ Թաֆսիլաթ իս-թէյէնլէր՝ Գալաթատա Ռըհթըմ իւզէ-րինտէ Մէյմէնէթ խանընտաքի մէր-քէզ աճէնթէսի վէ եախօտ Սթան-պօլտա Վալիտէ Սուլթան խանընտաքի շիւպէյէ միւրաճաաթ իթմէլի տիրլէր։

ակյա կիտիլիպ մէճրուհ՝ պիր սէտա իլէ ճէզախանէյէ կէօթիւրիւլիպ Թէ-տավիսի ինրա իտիլտիքտէն սօնրա խասթախանէյէ նագլ, վէ ճարիհին Թէհարրիսինէ իպթիտար օլընմըշտըր։

—Էվվէլքի կէճէ Ֆաթիհտէ Ցէվէ խանընտա վուգու պուլան եանկըն-տան ավտէթ իտէն Լանկա վէ Աչա-ղը Թօբճուլար Թուլումպա էֆրատը սաաթ 5 րատտէլէրինտէ Ագսէրայ-տա Եուսուֆ Բաշատա Եէքմէկճի իլէ միւնազաայա կիրիշմիշլէր։ Եա-րըմ սաաթ գատար մահալլէ խալ-գընը գօրգուտա տիւչար էյլէտիք-տէն սօնրա այըրըլմագ իչիւն նօգթա մէմուրը բօլիս Քեամիլ էֆ. պունլա-րըն արալարընա կիրմիշ իսէ տէ, Ա-չաղը Թօբճուլար Թուլումպա էֆրա-տընտան Սալը-Բազարընտա համմալ Քիւրտ Հասան Թարաֆընտան գամա իլէ պաշընըն սօլ Թարաֆընտան Թէհ-լիւքէլի սուրէթտէ եարալանմըշ տըր։

Քէյֆիյէթ Ագսէրայ մէրքէզին-տէն իշիտիլտիքտէ, գապըթա մէ-մուրլարը մահալլը վագաայա կէլիպ, Աչաղը Թօբճուլար Թուլումպա րէիսի Ասիթանէլի Սարգիս վէ էֆրատըն-տան Պետրոս, Գօչօ, Լանկա Թու-լումպա էֆրատընտան գունտուրաճը Վասիլ, Մալաթեալը Եուսուֆ, Աթ Մէյտանընտա սաքին Ցակօբ, Ֆէ-նէրճի Քսէնօֆօն, պօրուճը Մանօլ տէրտէսթ իտիլմիշլէր տիր։ Լանկա Թուլումպա էֆրատը՝ խըթիճվապլա-րընտա, «Ֆաթիհտէ վուգու պուլան եանկընտան ավտէթլէրինտէ, Աչա-ղը Թօբճուլար Թուլումպա էֆրա-տը քէնտիլէրինի գօվալայըպ, Ագ-սէրայտան կէչտիքլէրինտէ էօն-լէրինէ չըգարագ կէչմէլէրինէ մանի օլտուգլարընտան, պունլար գօրգուպ սանտըղը պըրագարագ գաչտըգլարը ճիհէթլէ, Թօբճըլար էֆրատը՝ սան-տըգլարընը ալըպ պիր ազ կիթտիք-տէն սօնրա սանտըղը խըթէմէք իչին արգալարընտան կիթտիքլէրինտէ, Եուսուֆ Բաշատա սանտըգլարընը եէրէ վուրարագ գըրտըգլարընը վէ քէնտիլէրինի Թաշ վէ պօրու վէ Թու-լումպա գօլլարը իլէ տարպ իտուպ, պուչագ իլէ իւզէրլէրինէ հիւճում իթտիքլէրինի իֆատէ իթմիշլէրտիր։ Թօբճըլար Թուլումպա րէիսի Սար-գիս՝ խըթիճվապ իտիլիպ, եանկըն՝ Ֆաթիհտէ օլտուղը հալտէ Ագսէրա-յա կէլմէլէրինին սէպէպի սիւալ օ-լունտըգտա, Գալաթա քէօշքլիւլէրի եանկընը Ագսէրայտա իլան իթտիք-լէրինտէն օրայա կէլտիքլէրինի, վէ Լանկա Թուլումպալարընըն քէնտիլէ-րի իլէ գավկա իթտիքլէրինի սէօյլէ-միշ տիր։

Մէճրուհ Քեամիլ էֆ. խասթա-խանէյէ կէօթիւրիլմիշ տիր։ Ճարիհ Հասան՝ իւզէրի գանլը օլտուղը հալ-տէ Տիրէքլէր արասընտա գօշմագտա իքէն, գապըթա մէմուրլարը Թարա-ֆընտան Թութըլմագ իսթէնիլտիք-տէ մէմուրլարա գարշը կէլմիշ իսէ տէ, ֆիրարընա մէյտան վէրիլմէք-սիզին տէրտէսթ իտիլմիշ տիր։

ՕՍՄԱՆԼԸ ՊԱՆԳԱՍԸ

100տէ 5 Օսմանլը Կէօմրիւք Թահվի-լաթընըն վատէսի 1896 յուլիստէ խի-թամ պուլան 20 նիւմէրօլը գուբօնլար Թէէտիյէ օլունմագ իւզրէ 30 յունիս /13 յուլիս 1902յէ գատար իպրազ օլունմա-տըղը Թագտիրտէ, հիւքմիւնտէն սագըթ օլաճաղը՝ Թահվիլաթը մէզքիւրէ համիլ-լէրինէ իլան օլունըր։

19 յունիս 1902 Տէրսաատէթ 10—3

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

ՊԷՕՅԻՒՔ, ՀԱԶԸՐ ՎԷ ՍՄԱՐԼԱՄԱ

ԵԷՏԻՔԷ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

Սթանպօլտա Սուլթան Համամընտա Հավուզլը խան սըրասընտա Նօ. 25

Իւչպու մաղազանըն սահիպի Արաաք Մոսիկեան՝ քէնտի իսթիգամէթի սայէ-սինտէ բէք չօգ միւշթէրիլէրին էմնիյէթ վէ Թէվէճճիւհինի գազանմըշ օլուպ, պու տէֆաքի Թէչէպպիւսինտէ տախի մուվաֆֆագըյէթը Թամմէյէ նաիլ օլա-ճաղը շիւպհէսիզ տիր։

Հէր պիր մաղազատա էմսալի պու-լունմայան պիր մազպուտ տայմա հա-զըր օլուպ, էլպիսէլէրին էյի տիքիլիպ եարըլմասընա մէմուր տըր։ Ֆիյաթլարը կէլինճէ, մալլէրին իւսթիւնէ գօնըլան ֆիյաթլարը կէօրիւլտիքտէ՝ օլ վագթ միւսաապէգա ֆիքրի հասըլ օլմագ միւմ-քին օլամիլիր։

Աթիտէքի մուհավէրէնին տիգգաթլա օգունմասը րէճա օլունըր.

—Էլպիսէմիզի Հաճի Շահին մաղա-զասընտան ալալըմ։

—Ու՜ֆ... ալթմըշ տօգուզ այագ նէրտիվէնտէն քի՜մ չըգաճագ։ Օրայա գատար քիմ եօրուլաճագ։

—Աճայիպ, պիլմի՞զսինիզ, հէր քէ-սին մալումի տիր քի՝ քէնտի միւշթէ-րիլէրինէ սուհուլէթ օլմագ իչիւն Հաճի Շահին՝ Հաճօբուլօ խանըն իւս գաթըն-տան էնտի վէ չիմտի Սուլթան Համա-մընտա Հավուզլը խան սըրասընտա 25 նումէրօլը մաղազայա նագլ օլունմըշ տըր։ Պիրտէնպիրէ ուճուզ էլպիսէ սաթմագ խասթալըղընտան Թութուլմըշ օլտու-ղընտան, ճէպէրէթ իտէմէտի չիմտիյէ գատար՝ սաթըլըր կիպի պէօ-յի՜ւք քիրալար իլէ մաղազա Թութմա-ղա։ Իքի սէնէ ուճուզ մաղազա արա-տը՛, արատը՛, արատը՛ վէ նիհայէթ պուլտու...։ Միւշթէրիլէր չիմտի հէր սուհուլէթլէ քէնտիսինի պուլաճագլար վէ հէմ տէ այնը ուճուզ ֆիյաթլար իլէ էլպիսէ կիյէճէքլէր տիր։ Շիւպհէսիզ պիլիրսինիզ քի՝ րէգապէթ եալընըզ Հա-ճի Շահին տիր քի, չէրիքի եօգ վէ ու-ճուզ մալ սաթմասընըն էէկեան հիք-մէթի չու տըր՝ «րէֆիգի եօգ քի գէա-րըն պայլաշսըն։» Քէնտիսինի Թանըր-յան վէ քէնտի հագգընտա Թէվէճճիւհ պէսլէյէնլէր՝ պիլիրլէր, մէսարիֆը չախ-սիյէսի օլ տէրէճէ ազ տըր քի, րահաթ վէ չաղ գալըպ իլէ պին չիւքիւր վէրէրէք «Ալլահ պէրէքէթ վէրսին» տէր։

—Եօյլէ իսէ՝ կիտէլիմ էլպիսէմիզի Հաճի Շահինտէն ալալըմ վէ տօսթլարը տախի Թավսիյէ իտէլիմ...։

Մաղազա բազար կիւնլէրի աչըգտըր։

Սօն ֆիյաթ-Նումէրօսը 2 զշ. տըր։

Թամիր խըտմէթի մէճճանէն տիր։

Ազ ֆարգ իլէ սըմարլամա էլպիսէ տախի եափըլըր։

][39][

ԻՖՖԷԹ

Շու սաաթտա գատէրիմի պանա կիւլտիւրմէք իչիւն մի բէտէրիմ խա-միմի «Իֆֆէթ» գօյմըշ, օ գուտսիյէթ մանասընտա պիր քէլիմէյի՝ ֆահիշա-մընա պէօյլէ պիր Թէզքէրէնին զիյ-րինէ վազ իտէրքէն, քէնտի քէնտի-մէ հիճապըմտան պիւթիւն միւճու-տըմ աթէշ քէսիլտի, եէր իչինտէ գալտըմ, նէ իսէ պու նօգթալար-տա Թաամիգը մուհաքէմէ իթմէքը արթըգ իչիմէ կէլմէյօր...։

Թէզքէրէյի եազտըղտան սօնրա, տօղրու վալիտէմին եանընա կիթ-տիմ, պէօյիւք պիր սէվինճ Թավ-րըյլա ճէպլէրինէ սարըլտըմ։ Գատըն չաշըրտը, «գըզըմ նէ՞ օլույօրսըն» տէ-տի, «նէ օլաճաղըմ, արթըգ սէֆա-լէթտէն գուրթուլտըմ, սանա միւժ-տէ վէրմէյէ կէլտիմ» տէտիմ։ Վա-լիտէմ պիւսպիւթիւն չաշըրտը, ա-ըլըգ ալըգ եիւզիւմէ պագմայա պաշ-լատը։ Զավալլը գատընըն օ ալըգլըշ-մասընտան պիլիսթիֆատէ հէման տէտիմ քի, «պէօյիւք պիր բաշա գօճասընտան չիմտի պանա խապէր կէլտի, միւգթէտէր պիր միւրէպպի-յէ (վարժուհի) արայօրլար իմիշ, պէզի Թանըտըգլարտան պիրիսի քէն-տիլէրինէ պէնի սալըգ վէրմիշ, չիմ-տի պիր ուշագ կէլիպ պիր Թէզքէ-րէ պըրագտը, եալըլարը Գանլըճա-տա իմիշ, պու կիւն պէնի կէօրմէք արզուսընտա իմիշլէր, ուշագ պանա եալըյը Թարիֆ իթտի, միւսաատէ իտէր իսէնիզ այըլըմ վէ սաիր չարթլարը գարարլաշտըրմագ իչիւն պու կիւն օրայա կիտէճէյիմ։»

Վալիտէմ, ահ պիչարէ սաֆ գա-տըն՝ պէնտէքի նիյէթը ֆասիտտէն զէրրէ գատար շիւպհէյէ տիւշմէտի, հէման օ տա պէնիմ մէսէրրէթիմէ պիւյիւթէրաք, «էօյլէ իսէ գըզըմ, նէ տուրու՞յօրսըն, զալիպա 10-12 զշ. գատար բարամըզ վար, օնը ալ բա-րասը եարըմ իչիւն եանընա ալ տա հայտէ կիթ» տէտի։

Զաթէն պէնիմ տէ արզու իթտի-կիմ իչթէ պու գատարճըգ պիր միւ-սաատէ իտի. էլէ կէօնէ գարշը չըգ-մագ իչիւն Թէմիզճէ պիր չարշաֆըմ վար իտի, օնա պիւրիւնտիւմ, Բագլի-յէյէ եազտըղըմ Թէզքէրէյի պիր գօյնումա վէ պանգա գայմէլէրինի տիկէր գօյնումա սօգտում, վալիտէ-մին էլինի էօբիւպ հէման գարըտան տըշարը չըգտըմ. եուզլուք գալըն պիր բէչէ գօյմուշ իտիմ, օնը սօգագտա սըմ սըգը էնտիրտիմ, օ քէնար մա-հալլէլէրին պիթմէզ Թիւքէնմէզ Թի-սիզ սօգագլարընտան հա տապանա գուվվէթ պին խըլէճան իչինտէ գօշ գօշմագլըգըն, նիհայէթ ճատտէյի պուլտում, իլք Թէսատիւֆ իթտի-կիմ պօշ արապայը տուրտուրարագ իչինէ աթլատըմ, արապաճըյա Բա-գլիյէնին սէօյլէտիկի... սօգագընտա-քի էճզախանէյի սալըգ վէրտիմ. եարըմ սաաթ սօնրա արապա էճզա-խանէնին էօնիւնտէ տուրտու, էճզա-ճընըն չըրագըլը չալըրթըրմ վէ Բա-գլիյէ հանըմա կէօնտէրիլմէսի Թէն-պիհըյլէ Թէզքէրէյի վէրտիմ։

Պատէհու արապաճը՝ նէրէյէ կի-տէճէյիմի սօրտու, «տօղրու Պէյօղ-լունա չէքէճէքսին» էմրինի վէրտիմ։ Թախմինէն իւչ չէյրէք սօնրա Պէ-յօղլունա վասըլ օլտուգ. արապատան էնիպ պիր սարրաֆա պանգա գայ-մէլէրինին պիրինի պօզտուրտում. էվ-վէլա պիր քիթապճը տիւքքեանընա կիրէրէք օ հաֆթանըն մօտա կազէ-թալարընտան գաչ նէվինի պուլապիլ-տիմ իսէ հէփսինէ սահիպ օլտում, եինէ արապայա կիրտիմ, արապաճըյա «Շիշլի տօղրու չէք» տէ-տիմ. արապա՝ Շիշլի եօլունտա գաթըմ իլէրլէրքէն, պէն տէ մօտա կազէթալարընը պի-րէր կէօզտէն կէչիրէրէք կէօրտիւ-կիւմ մօտա պիչիմլէրինտէն էն զիյա-տէ խօշումա կիտէն պիր մօտէլի ին-թիխապ իթտիմ, պունըն պիչիլիպ միւճուտէ կէլմէսի իչիւն նէ էնտէ գաչ մէթրօ գումաշ կիտէճէյինի է-յիճէ հիսապ իթտիքտէն սօնրա եա-րը եօլտա արապաճըյա լթէքրար Պէյօղլունա տէօնմէսի էմրինի վէր-տիմ. Տէրհալ մանէալը մանէալը եւ-զիւմէ պագըպ պիր չէյլէր խումուր-տանտը. Թագսիմէ կէլինճէ, օ սու-րաթըմըզ արապաճըյա հագգընը վէ-րիպ սավտըմ, տիկէր պիր արապա-յա պինտիմ, Պէյօղլունտա խայլը մա-ղազա տօլաշտըմ, մէթրօսը 50 ֆր.ա «սուա կլասէ» տէնիլէն գումաշըն գըրմըզ րէնկինտէն էլպիսէլիք իչիւն լիւզումը միգտարըտա ալտըմ. «կարնի-թիւր» օլմագ իւզրէ ալաճաղըմ ի-բէքլի գումաշը, տանթէլալարը հէբ աչըգ մէնէքշէ րէնկինտէ ինթիխապ իթտիմ. սօմ իբէք գայէթ աղըր պիր գումաշտան տիւզ պէյազ պիր չար-չաֆըգ, վէ պունա «տուպլիւր» օլմագ իչիւն եինէ աչըգ մէնէքշէ րէնկինտէ ինճէ պիր ճանֆէս պէյէնտիմ, այա-ղըմա պէյազ սգարբինլէր, մէնէքշէ րէնկինտէ իբէքլի չօրապլար, պիր գաչ րէնկտէն եարըմ տուզինա էլտի-վէն, օ չարչաֆըա միւթէնասիպ պէ-յազ իբէք տանթէլալը պիր չէմ-սիյէ, մարգալը իբէք մէնտիլլէր, էն նամտար ֆապրիգալարըն էլտիւ-տը վիօլէթլէրինտէն իքի իւչ չիչէ, պիր տիքիչ մաքինասը, Թուալէթ սուլարը, հասըլը ալմըշ օլտուղըմ տա-հա պիր չօգ չէյլէր էյթրաֆըմտա պիր եըղըն բաքէթ Թէշքիլ իթտի. աճըլըգտան էօլմէմէք իչիւն եէմէյէ միւհթաճ օլտուղըմ իքի իւչ զշ.ը խայլի զէման արը պուլամագ պիր հալէ կէլմիշ վէ զարուրէթին բէք ազ քիմսէլէրճէ մալում օլան խուքէն-ճէլէրիյէ կիւլէչէ կիւլէչէ պիթաբ ու պիմէճալ գալմըշ իքէն, օ կիւնիւ պիր կիւնլիւք զիյնէթ վէ սիւսիմ իչիւն 45 լիրատան զիյատէ բարա սարֆ իթտիմ։

Արապա իլէ կէճ վագթ էվէ ավ-տէթ իթտիմ. վալիտէմ՝ օ բաքէթ-լէրի կէօրինճէ քէմալը Թէաճճիւպ-լէ «պունլար նէ՞ տիր, նէ՞ օլաճագ» տէյի սօրտու. պէն տէ «կիթտիկիմ եալըտա հէր հալտէ պէյէնիլտիմ, իքի գըզ չօճուղը վար տըր, պունլա-րըն Թէրպիյէսի իչիւն պանա այտա 5 լիրա վէրէճէքլէր. վալիտէճիյիմ, պիր միւտտէթ սէնտէն այըրըլաճա-ղըմ չօգ մէէյուս օլույօրըմ ամմա, սէֆալէթտէն գուրթուլմամըզ իչիւն պու միւրէպպիյէլիկի գապուլտէն պաշգա չարէ վա՞ր մը» տէտիմ. վա-լիտէմ ինէ «պու սէօզլէրին հէպսի կիւզէլ, ֆագաթ պու բաքէթլէր նէ՞ օլաճագ» տիյէ իւք սիւալինի Թէք-րար իթտի, պէն հէր չէյին գուպ-պէսինի էվվէլճէ հազըրլամըշ իտիմ, «հա օնլա՞ր մը, կիթտիկիմ եալըտա պիր քիւչիւք հանըմ վար, պօյպօս էնտամճա Թըպգը պանա պէնզէյօր, պունլար անըն էլպիսէլէրի տիր քի քէնտի պէտէնիմէ պիչիլիպ տիքէ-ճէյիմ, պէսպէլլի պիչիմիմ վէ տի-քիչ խուսուսընտաքի մէհարէթիմի տէ կէօրմէք իսթէյօրլար, նէ՞ Թօ-հաֆ, նէ՞ չէն հանըմ, կէօրսէն անճաք, «պունլարը տիւք պիչ արզանա կիյ տէ պուրայա էօյլէ կէլ, սէնի բէք սէվ-տիմ, քէնտիմտէն էվվէլ պու էլպի-սէյի սէնին արզանտա կէօրէյիմ տի-յէ րէճա իթտի, պիր տէ տիքիչ մա-քինասը վէրտիլէր» տէտիմ։ Պու եա-լանըմ իւզէրինէ վալիտէմ կիւլմէյէ պաշլայըպ, «աման եա Բապպ, տիւն-եատա նէ՞ տէլի գարըլար տա վար» տէտի, վէ իֆատամըն տօղրուլու-ղընտան շիւպհէ իթմէքսիզին աղըրնա պիլէ կէլմէտի։

(Տէվամը)

ԵՕԼՃՈՒԼԸԳՏԱՆ
ԱԳԼՏԻԹ

«Իշպու մէքթուպը եաղըյօր իսէ, եօլճուլըգտան ալտէթ իտէլիսէն պէրու տախա էօքսիրմէքտէ օլան օղլում իչին եաղըյորըմ։ Մէրգում՝ ատի պիր նէղէյի իհմալ իտուպ պագամանը օլմաղլա, իշպու խասթալըղա միպիթլա օլմուշ սբր։

«Հէր սապան պիր սաաթ գատար էօքսիրիր վէ գաֆրա վէ պալկամ տիշարը վէրիր քի, պունլարը սէօքսիրմէք իչին չօգ կիւնլիք չէքէր։ Մէրգիւր էօքսիրլիւք՝ գահվալթրտան սօնրա թէսքին օլուր։

«Մէրգում սօուգ ալտրը կիպի տահա զլյատէ էօքսիրիր, վէ քէնտինի սրճաղ պագտրգտա, էյլիէլիր վէ էօքսիրիւք թէսքին օլուր։ Իշպու էօքսիրիւք միսթէէնա թութուլրգտա, սրհհէթի վէ իչթանը եէրինէ տիր։ Բէտէր վէ վալիտէսի տալա էօքսիրմէղէր իտի, վէ ֆամիլիա ադասը իչինտէ կէօյիւս խասթալըգը քիմսէ եօգ իտի։

»Տօսթլարըմըզտան պիրի՝ սիղլին գաթրանընը իլէ քէսը աֆիյէթ իթմիշ օլմաղլա, մէղքիւր գաթրանտան պիր չէյ կէօնտէրմէնիպի ըէճա իտէրիմ։»

(Իմզա)

ՄԱՐԻ ՏԷՆՈՒԱ.

Բարիզտէ Սէվրը սոգաղը, Նօ. 125

1896 հոկտեմպեր 19 թարիխի պու մէքթուպը ախղ իտէն էճզաճը՝ թալէպ օլունան չէյնի տէրհալ կէօնտէրմիշ օլմաղլա, պիր գաչ հաֆթա սօնրա Մատամ Տէնուա՝ թէքքար ամիտէքի մէքթուպը եաղմըշ սբր.

21 Նոյեմ. 1896

«Միսիս Կիւյ,

«Օղլում կէօնտէրմիշ օլտուղընը պիր չէյնէ գաթրանը իչիտիկինտէ, արթըգ գաֆրա վէ պալկամ տիշարը վէրմէմիշ վէ կէման հիչ էօքսիրմէմիշ վէ գուվվէթի տէ եէրինէ կէլմիշ տիր։ Մէրգում պիրազ վագթ ատահա սիղլին նատախ իլաճընըզը արմայա տէվամ իթտիկինտէն, քեամիլէն քէսքը սբհհէթ վէ աֆիյէթ էյլէմիշ տիր։

«Թէչէքքիւրանը մախսուսէմիզի արզիլէ, թէքմիլ էօմրիւմտէ սիղէ մինտէթատար օլտուղըմը պէյան իտէրիմ. գիրա գաթրան՝ ագճիյէր գասարճըգլարընըն չիւրիւմէսինէ սեպէպ օլան միդրօպլարը թէլէֆ իտէրէք մէղքիւր չիւրիւմէնին էօնիսինա ալըր։ Պու տէտիկիմիզ հէմ սահիհ վէ հէմ տէ գօլայ պիր չէյ տիր։

Ատի պիր նէղէ պագըմայըպ իհտիր վէ պրօնչիթ վէ եախսոտ կէօյիւս խասթալըգլարընա միպիթլա պուլընանլարա սիղլին իլաճընըզը մուսիրրէն թավսիյէ էյլէրիմ։»

(Իմզա)

ՄԱՐԻ ՏԷՆՈՒԱ.

Պիր դահվէ գաղըզը կիւյօ գաթրանը պիր պարագ սու իչինէ գարըշըրըլարագ հէր թաամա իչիտիքտէ, էն մուհանիտ նէվազիլ վէ էն էսկիմիշ պրօնչիթ տէֆ օլուպ կիտէր։ Հաֆթա վէրէմ օլտուղը էյիճէ անալըրլան խասթալըգ տախի չօգ տէֆա պու սուրէթլէ տէֆ ու թէտավի օլունապիլիր. գիրա գաթրան՝ ագճիյէր գասարճըգլարընըն չիւրիւմէսինէ սեպէպ օլան միդրօպլարը թէլէֆ իտէրէք մէղքիւր չիւրիւմէնին էօնիսինա ալըր։ Պու տէտիկիմիզ հէմ սահիհ վէ հէմ տէ գօլայ պիր չէյ տիր։

Սահ պիր նէղէ պագըմայըպ իհտիր վէ